

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΖ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1950

ΑΡΙΘ. 6

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

† **Μητροπολίτου Ἐδέσεως καὶ Πέλλης Παντελεήμονος**
Ἐπὶ τῆς Οἰκουμένης χριστιανικῆς κινήσεως : Α' Ἡ Μία Ἀγία.—**Συνδοικαὶ Ἐγκύκλιοι** : Περὶ ἐράνου ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου. Περὶ ἐλλείψεων τῶν δηθεντῶν ναῶν. Περὶ τελέσεως γάμων κατὰ τὴν Μεγ. Τεσσαρακοστήν. Περὶ τῶν ὑπὲρ τῶν ἀνταρτοπλήκτων πληθυσμῶν συλλεγόντων ἐν τοῖς ναοῖς χρηματικῶν ποσῶν. Περὶ τοῦ «Συναξαριστοῦ» Κ. Δουκάκη.—Περὶ στατιστικῆς τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐκτελεσθέντων ἢ ἀγνοουμένων κληρικῶν.—**Ἀρχιεπισκοπικαὶ Ἐγκύκλιοι** : Περὶ τῶν ἐπιδομάτων τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου. Περὶ τῶν εἰς Ἀθήνας προσφυγόντων συμμοριοπλήκτων ἐπαρχιακῶν ἱερέων.—**Διὰ τὸ Παίδομάζωμα** Ἀπαντήσεις.—**Παν. Ν. Τρεμπέλα**, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ Κοινωνία ὡς ἐπιφράγιστος τῆς λατρείας.—**Ἰωάννου Ν. Καρμίρη**, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Δύο βυζαντινοὶ ἱεράρχαι καὶ τὸ Σχίσμα τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.—**Προσφυτέρου Ἰωάννου Σπ. Ράμφου**, Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.—Νέαι σημαντικαὶ βοήθειαι τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν.—**Παρατηρήσεων Στήλη** : Ὁ Εὐαγγελισμὸς.—Ἡ «Πρόνοια βορείων ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος».—Τὸ ἔργον τῆς «Προνοίας».—Φονικὸς οἶκτος.—**Χρονικά**.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

Α'

Η ΜΙΑ ΑΓΙΑ

Ἡ διὰ τοῦ παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀναπτυχθεῖσα ἀξίεπαινος «Οἰκουμένη Κίνησις» ἀνεξωπύρωσεν, ὡς ἦτο φυσικόν, καὶ τὴν καλὴν περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν χριστιανικὴν ἐλπίδα. Ὡς ἐπιθυμία δὲ ζωηρὰ πολλῶν πολλαχόθι τῆς γῆς χριστιανικῶν καρδιῶν, ἡ καλὴ αὕτη περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἰδέα, ἀπασχολεῖ ἤδη σοβαρῶς Ἐκκλησίας καὶ Ὁργανώσεις χριστιανικὰς καὶ ἄτομα καὶ πολλὰ ἐκφράζονται ἰδέαι καὶ γινώμαι περὶ τὴν πλήρωσιν τῆς μεγάλης ταύτης χριστιανικῆς ἀνάγκης καὶ τὴν πραγμάτωσιν τῆς παγχριστιανικῆς εὐχῆς «ἵνα πάντες ἐν ὧσιν» καὶ ἵνα πᾶσαι αἱ «Ἐκκλησίαι», ἡνωμέναι πραγματικῶς ἐν τῇ ἐνότητι τῆς πίστεως, δώσωσι τὴν θέσιν αὐτῶν εἰς τὴν «Unam Sanctam», τὴν Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Διὰ τὰς ἐκδηλώσεις ταύτας καὶ τὰς προσπα-

θείας, αἵτινες ἀκολουθοῦσιν αὐτάς, ὁ Ὁρθόδοξος παρατηρητὴς δύναται κατ' ἀρχὴν νὰ χαίρῃ. Διότι ζωηρῶς διὰ τούτων ἀναγνωρίζεται πλέον καὶ ὁμολογεῖται ἡ ἀνάγκη τῆς ἐνώσεως, ἥτις πιέζει εἰς αὐξόντα συνεχῶς βαθμὸν τὸν διηρημένον ἐκκλησιαστικῶς χριστιανικὸν κόσμον, καὶ διὰ τὸν προτεσταντικόν, ὁ ὁποῖος εὐλόγως ἀνησυχεῖ, ἐφ' ὅσον ὁ προτεσταντισμὸς, λόγῳ τῆς φύσεως αὐτοῦ, εὐρίσκεται εἰς χάος δογματικόν, τὸ ὁποῖον, κατὰ προτεσταντικὰς ὁμολογίας, οὐδαμοῦ δύναται νὰ συγκρατηθῇ καὶ συνεχῶς αὐξάνει.

Οὐδεὶς, βεβαίως, οὐδαμοῦ ἀμφιβάλλει, ὅτι ἡ εἰλικρινὴς ὁμολογία περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐνώσεως καὶ ἡ εἰλικρινὴς ἐπιθυμία διὰ τὴν ἑνωσιν ταύτην εἶναι τὰ πρῶτα βήματα πρὸς τὴν ἑνωσιν. Ἀνάγκη ὅμως, σὺν τούτοις, ὅπως τὸ μέγα τοῦτο καὶ ἱερὸν ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν λάβῃ τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν καὶ τεθῇ εἰς τὴν φυσικὴν του θέσιν. Τοῦτο δὲ εἶναι κυρίως τὸ πρῶτιστον καθήκον τῶν πρωτεργατῶν καὶ τῶν θερμῶν ὑποστηρικτῶν τῆς Οἰκουμένης κινήσεως. Ἄν ἐπιθυμῶμεν τὴν ἑνωσιν, ἂν εἴμεθα θιασῶται τῆς Μίας, Ἀγίας, ἅς ἀναζητήσωμεν αὐτὴν καὶ ἅς μὴ ματαιοπονώμεν ἐν ταῖς προσπάθειαις ἡμῶν, ὅπως ἰδρύσωμεν αὐτὴν τώρα. Διότι ἡ Μία Ἀγία δὲν εἶναι ἔργον τοῦ παρόντος ἢ τοῦ μέλλοντος. Δὲν εἶναι τι τὸ ὁποῖον θὰ κατασκευάσωσιν οἱ ἄνθρωποι ἢ αἱ Ἐκκλησίαι. Ἡ Μία Ἀγία, ἔργον Θεοῦ, εἶναι ἤδη ἱστορικὸν γεγονός καὶ ἔχει τὸν ἰδρυτὴν της. Δὲν γίνεται μὲ ἀπλᾶς ἐνωτικὰς προσπάθειας καὶ ἀμοιβαίας ὑποχωρήσεις καὶ χειροτονίας τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλ' ἀναζητεῖται καὶ ἀνευρίσκεται.

Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι οὐδεμία τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι σήμερον πλήρης, ὅτι ἡ Una Sancta δὲν εἶναι—καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν ἦτο ποτέ—πραγματικότης, δὲν εἶναι ἀπλῶς τόλμημα φοβερόν, ἀλλ' εἶναι τι πολὺ χειρὸν τούτου. Ὁ Κύριος εἶπεν «οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν». Εἶναι, κατὰ ταῦτα, ἡ Ἐκκλησία Μία καὶ εἶναι τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος καὶ ἵδρυσεν αὐτήν. Δυνάμεθα, λοιπόν, ἡμεῖς νὰ διεκδικήσωμεν δι' ἑαυτοὺς τὴν θεῖαν ταύτην ἐξουσίαν καὶ βουλὴν καὶ νὰ προσπαθῶμεν ἡμεῖς, δι' ἀμοιβαίων συμφωνιῶν καὶ συνεννοήσεων, νὰ οἰκοδομήσωμεν τὴν Ἐκ-

κλησίαν; Δυνάμεθα νὰ ἀμφισβητήσωμεν ἢ νὰ ἀρνηθώμεν ὅτι ὁ Κύριος Ἰδρυσεν καὶ ᾠκοδόμησεν ὄντως τὴν Ἐκκλησίαν Του; Δυνάμεθα μὴ πῶς νὰ κατηγορήσωμεν τὸν Κύριον, ὅτι, ἰδρύσας ἔστω τὴν Ἐκκλησίαν Του, ἀπέτυχεν ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ ἰδρύσει αὐτῆς, ἢ ὀλίγον μετὰ τὴν ἰδρυσιν, ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι πλέον πλήρης; Πότε δὲ ἔπαυσε νὰ εἶναι πλήρης; Πότε ἐχρεώκοπησεν; Πότε ἐξηφανίσθη ἢ ἀπέθανεν ἡ Μία Ἀγία; Διότι ὁ Κύριος ἔχει διακηρύξει ὅτι «πύλαι Ἀδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς». Αὐτὸς «ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν.» Ὁ δὲ Παράκλητος, τοῦτέστιν αὐτὸς ὁ Θεός, εἶναι ἐν αὐτῇ καὶ μένει μετ' αὐτῆς «εἰς τὸν αἰῶνα». Ἡ Ἐκκλησία εἶναι «τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου» «ἐν σῶμα» καὶ ὁ Κύριος εἶναι «κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας». Ποίος δύναται νὰ διαμελίσῃ τὸν Κύριον, νὰ ἀποκεφαλίσῃ μᾶλλον Αὐτὸν καὶ νὰ δεχθῇ θάνατον εἰς τὸ σῶμα, τὸ ὅποιον ἔχει κεφαλὴν τὸν «πάντοτε ζῶντα»; Ποίος ἀπομακρύνει τῆς Ἐκκλησίας τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ἀποσταλὲν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἵνα μένῃ μετ' αὐτῆς εἰς τὸν αἰῶνα «μάρτυς τῶν ρημάτων τῆς σωτηρίας»;

Θὰ ἦτο πάρα πολὺ εἰς βάρος τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἂν ὄντως ἀπὸ πολλοῦ ἔχη παύσῃ ὑφισταμένη ἡ Μία Ἀγία. Δευτέρα δὲ τρομερὰ τῆς θεωρίας ταύτης συνέπεια ἔρχεται ἡ ἀσυνδοσία καὶ κατοχύρωσις πάσης ἐν τῷ Χριστιανισμῷ αἱρέσεως καὶ παντὸς σχίσματος καὶ πάσης πλάνης. Ἄν ἡ Μία Ἀγία δὲν ὑπάρχῃ πλέον σήμερον, τότε οὐδεὶς κατέχει «πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν» καὶ συνεπῶς οὐδεὶς δύναται νὰ εὐρῇ καὶ νὰ ἐλέγξῃ τὴν αἵρεσιν καὶ τὴν πλάνην. Αφοῦ δὲν ὑπάρχει κριτήριον, δὲν ὑπάρχει ὁ δυνάμενος, ὁ ἀρμόδιος ὅπως κρίνῃ, ὅλα εἶναι «ὀρθόδοξα» καὶ τίποτε δὲν εἶναι πλάνη. Ἰδοὺ τὸ χάος τοῦ Προτεσταντισμοῦ.

Μόνον ἡ Μία Ἀγία δύναται νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν πλάνην καὶ τὴν αἵρεσιν. Μόνον αὕτη, ἐπειδὴ «ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ», ὁ ὅποιος εἶναι ἡ ἀλήθεια, οὐδέποτε πλανᾶται ἀπὸ τῆς ἀληθείας, οὐδέποτε ἀντιτίπτει τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ καὶ οὐδέποτε καταργεῖ μόνον, ἀλλὰ πάντοτε «ἰσθᾶ νόμον». Διότι ὁ Πατήρ, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, τῆς κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἔδωκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸν Παράκλητον, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὅπερ μένει μετ' αὐτῆς εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ δὲ Παράκλητος διδάσκει τὴν Ἐκκλησίαν πάντα, ὑπομινῆσκει αὐτῇ πάντα ὅσα εἶπεν ὁ Κύριος, λαμβάνει ἐκ τοῦ Κυρίου καὶ ἀναγγέλλει αὐτῇ καὶ ὁδηγεῖ αὐτὴν εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Στῆλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας ἡ Ἐκκλησία, φρουρεῖ τὴν ἀλήθειαν καὶ φυλάσσει τοὺς ὑγιαίνοντας λόγους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίαν. Φυλάσσει τὸ Μυστήριον τοῦ Θεοῦ τὸ ἀποκαλυφθὲν ἐν Πνεύματι εἰς τοὺς Ἁγίους Αὐτοῦ Ἀποστόλους καὶ Προφῆτας. Φυλάσσει τὰς παραδόσεις τῶν Ἀποστόλων, εἴτε

τὰς διὰ λόγου, εἴτε τὰς δι' ἐπιστολῶν, γνωστῶν καὶ ἀγνώστων. Φυλάσσει τὴν ὑγιαίνουσαν διδασκαλίαν κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, τὸ ὅποιον ἐπιστεύθη ὁ Παῦλος καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ Κυρίου Ἀπόστολοι.

Μὴ δέ τις εἴπῃ ὅτι ταῦτα ἀφορῶσιν εἰς πᾶσαν «Ἐκκλησίαν» καὶ εἰς πάντα χριστιανὸν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἀφορῶσι κυρίως καὶ ἐν ἀκριβολογίᾳ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Διότι, ὡς εἶδομεν, «μία εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ». Ἀφορῶσιν, ἐν συνεχείᾳ, καὶ εἰς τὰ μέλη αὐτῆς, ὅσα εἶναι συνδεδεμένα μετ' αὐτῆς ὅσον τὰ μέλη τοῦ σώματος καὶ τὸ σῶμα. Αὕτη λοιπὸν ἡ Μία Ἀγία, «καθὼς ἐδιδάχθη», μαρτυρεῖ πάντοτε τῇ ἀληθείᾳ καὶ διακρίνει πάντας ὅσοι ἀστοχοῦσι περὶ τὴν ἀλήθειαν. Ὅσοι, ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι, στρεβλοῦσι τὰς γραφὰς καὶ μεταστρέφουσι τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Ὅσοι διὰ φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης κλυδωνίζονται παντὶ ἀνέμῳ διδασκαλίας ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδεῖαν τῆς πλάνης. Σὺν τούτοις, διὰ τῆς Ἐκκλησίας γνωρίζεται ἡ πολυποικίλος σοφία τοῦ Θεοῦ καὶ φωτίζεται ἡ κοινωνία τοῦ Μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ. Ἐν δὲ τῇ Ἐκκλησίᾳ δοξάζεται ὁ Θεός ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. Πρόδηλον ὅτι διὰ τὴν τοιαύτην ἀποστολὴν ἡ Ἐκκλησία τοῦ ζῶντος Θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα καὶ δὲν δύναται νὰ διακόψῃ τὴν δρᾶσιν αὐτῆς καὶ νὰ παύσῃ ζῶσα.

Δὲν εὐσταθεῖ, λοιπόν, τὸ λεγόμενον ὅτι ἡ Μία Ἀγία δὲν ὑφίσταται, ὅτι οὐδεμία Ἐκκλησία σήμερον εἶναι πλήρης. Δὲν εὐσταθεῖ ὡσαύτως καὶ ἡ ἐρμηνεία, καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησία εἶναι μία ὅλως πνευματικὴ, μυστικὴ, ἀόρατος πραγματικότης. Εἰς τὴν ἐρμηνείαν ταύτην καταφεύγουσιν ἐξ ἀνάγκης ὅσοι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀποκλείσωσι τὴν ὑπορῆν τῆς Μιᾶς Ἀγίας, βλέπουσιν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι ἡ Ἐκκλησία, εἰς τὴν ὅποιαν ἀνήκουσιν, εἶναι ἡ Μία Ἀγία. Ἀλλὰ τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τοῦτο ἀνωτέρω περιεγράφη, δὲν δύναται νὰ ἀφορᾷ εἰς Ἐκκλησίαν ἀπολύτως ἀόρατον καὶ πνευματικὴν. Εἶναι βεβαίως ἡ Ἐκκλησία πνευματικὴ καὶ ἀόρατος, ὡς ἔχουσα κεφαλὴν τὸν Κύριον, ὡς ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ ἐνεργοῦν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον τοῦτο. Εἶναι συγχρόνως αὕτη καὶ ὁρατὴ. Διότι ὁρατὰ εἶναι τὰ μέλη αὐτῆς, διότι συγκροτεῖται καὶ καθορίζεται καὶ ὑπὸ στοιχείων ὁρατῶν καὶ συγκεκριμένων. Θριαμβεῖ οὐσα εἰς τοὺς Οὐρανοὺς ἡ Ἐκκλησία, εἶναι σῶμα ἐπουράνιον, διότι εἰς τοὺς οὐρανοὺς τὸ φθαρτὸν ἐνδύεται ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν ἀθανασίαν. Ἀλλὰ, στρατευομένη ἐπὶ τῆς γῆς, ἐνθα τὸ μυστήριον τῆς σωτηρίας οἰκονομεῖται, ἔχει καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, τοῦ ἐπιγείου. Τούτου δ' ἕνεκα, διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ὁρατοῦ τούτου σώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ πρὸς καταρτισμὸν τῶν ἀγίων, ἐπι-

1) Ἐφεσ. 3,10. 2) Ἐφ. 3, 21.

γελών εισέτι ὄντων καὶ χοϊκῶν, ὁ Κύριος ἔδωκε τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀποστόλους καὶ Προφῆτας καὶ Εὐαγγελιστὰς καὶ Ποιμένας καὶ Διδασκάλους, πάντας ὁρατοὺς, πάντας ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ, διακονοῦντας τῇ ὁρατῇ Ἐκκλησίᾳ. Πάντες οὗτοι καὶ ἐκ τούτων, εἰδικώτερον, οἱ Ἐπίσκοποι, οἱ Πρεσβύτεροι καὶ οἱ Διάκονοι, εἶναι διάκονοι τῆς Ἐκκλησίας, οἰκονόμοι τῶν Μυστηρίων τοῦ Θεοῦ καὶ ἱεουργοὶ τοῦ Εὐαγγελίου, ἔχοντες ἀπὸ Θεοῦ τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κατάστασιν αὐτῶν, κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ τὴν διδομένην αὐτοῖς. Οὐδεμία δ' ἐν προκειμένῳ δύναται νὰ χωρήσῃ ἀμφιβολία, ὅτι, τοῖς τοιούτοις, διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, δίδεται ἴδιον χάρισμα καὶ τοῦ Θεοῦ ἡ χάρις, πρὸς εἰδικὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διακονίαν. Οὐδεμία ὡσαύτως ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἐπιθεσις τῶν χειρῶν εἶναι ἴδιον χάρισμα καὶ ἰδίᾳ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διακονία, διὰ τὴν ὁποῖαν εἰδικῶς εἰδικὰ πρόσωπα εἶναι, διὰ τῆς θείας χάριτος καὶ τῶν χειρῶν τῶν Ἀποστόλων καὶ τῆς λεγομένης ἀποστολικῆς διαδοχῆς, πεπιστευμένα, κεχειροτονημένα. Εἶναι ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ εὐχάριστον, ὅτι οὐκ ὀλίγοι τῶν Διαμαρτυρομένων ἔχουσιν ἤδη σήμερον πεισθῇ, ὅτι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ ἱερωσύνη καὶ δὴ τὸ κέντρον αὐτῆς καὶ ἡ πηγὴ, τοὔτεστιν ἡ Ἐπισκοπὴ καὶ ὁ Ἐπίσκοπος, εἶναι θεομὸς ἀπαράτρητος, ἐπιμαρτυρούμενος ὑπὸ τῆς Ἀγίας Γραφῆς, καὶ ὅτι, ὡς ὁ ἱερός Ἰγνάτιος διευτύπωσε, χωρὶς Ἐπισκόπου Ἐκκλησία οὐ καλεῖται.

Οἴκοθεν νοεῖται, βάσει καὶ τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ὅτι ἡ ἱερατικὴ ἐξουσία καὶ χάρις τοῦ Ἐπισκόπου καθιστῇ αὐτὸν πηγὴν καὶ κέντρον τῆς ὅλης διοικητικῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διακονίας, ἀσκοῦντα τὰ περιττὴν ὀφειλομένην πειθαρχίαν δικαίωματα καὶ ἐπιμελούμενον ἐν γένει τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ. Ἡ γνωστὴ δ' ἀντίρρηση, καθ' ἣν τ' ἄνωτέρω ἠδυνάμην νὰ ἔχωσιν ἰσχύον μόνον προκειμένου περὶ τῶν Ἀποστόλων προσωπικῶς καὶ ὅτι μετ' αὐτοὺς, ἡ καὶ ζώντων εισέτι αὐτῶν, τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας οὐσιαστικῶς ἦσαν ἐν αὐτῇ ἴσα πρὸς ἀλλήλα ἀπὸ ἀπόψεως ἐξουσίας εἰδικῆς, ἄνωθεν διδομένης, ἀπογυμνοῖ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων πνευματικῶν καὶ θείων στοιχείων αὐτῆς, περιορίζει κατὰ πολὺ τὸ ἔργον καὶ τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς καὶ ἐμφανίζει αὐτὴν ὡς ἀπλοὺν καὶ σύνηθες ἀνθρώπινον ἴδρυμα, μοιραίως ἐμπίπτον ἐς τὸ χάος τῶν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν καὶ τῶν «ἐτέρων εὐαγγελίων». Δὲν θὰ προέβαινον, ἄλλως τε, κἂν οἱ Ἀπόστολοι εἰς χειροτονίας Ἐπισκόπων καὶ Πρεσβυτέρων, ὡς εἶναι ἤδη γνωστὸν ὅτι ἔπραξαν, μετὰ προσευχῶν καὶ νηστειῶν, οὐδὲ θὰ ἔγραφεν ὁ Παῦλος ὅσα σχετικά καὶ κατηγορηματικά ἔγραψε πρὸς τὸν Τιμόθεον, ἂν τὰ πράγματα ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ εἶχον ὡς φρονοῦσιν οἱ ἀπορρίπτοντες τὴν εἰδικὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μυστηριακὴν διακονίαν καὶ τὸ διὰ ταύτην ἀναγκαῖον τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς. Πλὴν

τούτου, τοιαύτη τις ριζικὴ ἐν τῇ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας μεταβολὴ θὰ ἔδει ὅπως μὴ ἀγνοῖται ὑπὸ τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως. Οὐδεμίαν ὅμως περὶ ταύτης ἔχομεν ἐν ἀμφοτέραις νύξιν. Οἱ Ἀπόστολοι, οἱ ὁποῖοι, ὡς βλέπομεν ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ, μετ' ἐνδιαφέροντος ἐπελήφθησαν καὶ ζητημάτων μὴ θεμελιωδῶν, ἀφορώντων εἰς λεπτομερείας περὶ τὴν θείαν Λατρείαν καὶ τὴν ἐμφάνισιν τῶν χριστιανῶν καὶ τὰς κοινωνικὰς αὐτῶν σχέσεις, θὰ ἔδιδον, ἀσφαλῶς, ἐν λεπτομερείᾳ, γραπτῶς καὶ προφορικῶς, πληροφορίας καὶ ὁδηγίας ἐπὶ ζητήματος οὕτω σοβαροῦ. Ὅ,τι, λοιπόν, ἐν προκειμένῳ παρουσιάζει ἡ Ἀρχαία Ἐκκλησία, τοῦτο εἶναι ἡ διδασκαλία καὶ ἡ Παράδοσις ἡ Ἀποστολική, τοῦτο εἶναι ἡ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία. Διότι, διὰ τοὺς ἀλλαχὸς τῆς μελέτης ταύτης ἐκτιθεμένους λόγους, οὐδεμία δύναται νὰ βοηθῇ ἀθέτησις τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως ἐκ μέρους τῆς μεταποστολικῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποῖαν διακρίνει, ὡς γνωστὸν, πίστις καὶ ὁλοκληρωτικὴ ἀφοσίωσις πρὸς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν Παράδοσιν τῶν Ἀποστόλων. Δὲν εἶναι, βεβαίως, ἐν κυριολεξίᾳ ἴσος τοῖς Ἀποστόλοις ὁ Ἐπίσκοπος, διότι τὴν ἰσχύον ταύτην ἔχει ἡ Ἐκκλησία. Ἀλλ' εἶναι τῶν Ἀποστόλων ἀναπληρωτὴς, ἐντολοδόχος, καὶ τῆς Ἐκκλησίας Ἐπίσκοπος. Ἀμφότερα ταῦτα πορίζουσι τῷ Ἐπισκόπῳ ἡνωμένῳ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν πίστει καὶ ὑποταγῇ, μετὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῆς Ἐκκλησίας, τὴν Ἀποστολικὴν χάριν καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν.

Ἐπεταί: Β' Ἡ Μία Ἀγία εἶνε ἀπλανής.

† Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Ἀριθ. Πρωτ. 429 Ἀθήνησι τῇ 21ῃ Φεβρουαρίου 1950
Διεκ. 413

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 579

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Γνωστὸς τυγχάνει ὁ σεβασμὸς σύμπαντος τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου πρὸς τὰ Ἱερὰ Προσκυνήματα τῶν Θεοβαδίστων τόπων, ἰδιαίτατα ὅμως τοῦ Ἑλληνισμοῦ, οὕτινος αἱ πλείστα τῶν ἐνδόξων σελίδων τῆς ἱστορίας συνδέονται μετ' αὐτῶν. Κατ' ἀκολουθίαν πρῶτος πάντων ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δέον νὰ προσέλθῃ ἀρωγὸς διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν κατὰ τὴν ἐσχάτως λαβοῦσαν χώραν πυρκαϊᾶν γενομένων μεγάλων ζημιῶν εἰς τὸν Πάνσεπτον Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως τῶν Ἱεροσολύμων.

Τούτου ἕνεκα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔγνω, ὅπως παρακαλέσῃ τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας, ἵνα, παρὰ τὰς ὑφισταμένας οἰκονομικὰς δυσχερείας τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος, διαφωτίσωσιν αὐτὸ καταλήλως περὶ τῆς ἐπιβαλλομένης ἀνάγκης πρὸς διενέργειαν τῶν δεόντων πρὸς περιφορὰν δίσκου εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς Μ. Πέμπτης, ἀπο-

στέλλοντες τὸ συγκεντρωθησόμενον χρηματικὸν ποσὸν τοῦ ἐράνου ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἱ. Συνόδου εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος (ὑποκατάστημα Μητροπόλεως) καὶ εἰς λογαριασμὸν «Ἐπισκευὴ ζημιῶν Ναοῦ Ἀναστάσεως Ἱεροσολύμων», ἀνακοινοῦντες ἅμα καὶ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ σχετικῶς.

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εἰρηναῖος, Προεδρεύων
† Ὁ Ἐλασσῶνος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ
† Ὁ Δράμας ΓΕΩΡΓΙΟΣ
† Ὁ Χίου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
† Ὁ Φλωρίνης ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
† Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ
† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΓΕΡΜΑΝΟΣ
† Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ΔΩΡΟΘΕΟΣ
† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ
Ὁ Ἀρχιεραρχίαρχος τῆς Ἱ. Συνόδου
† Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Κοτζιάς

Ἀριθ. Πρωτ. 441
Διεκτ. 442 Ἀθήνησι τῇ 23ῃ Φεβρουαρίου 1950
ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 581

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Βορείου Ἑλλάδος)

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει ὅτι πλεῖστοι τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Βορείου Ἑλλάδος, κατόπιν τῶν καταστροφῶν καὶ δηρώσεων, ὅς ὑπέστησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τελευταίου πολέμου, ὡς καὶ τοῦ ἐναντίον τοῦ ἀνιέρου συμμοριτισμοῦ ἀγῶνος, στεροῦνται Ἱερῶν σκευῶν, ἀμφίων, καλυμμάτων καὶ ἱερῶν εἰκόνων, ἔγνω, ὅπως ἀναπληρώσῃ, κατὰ τὸ δυνατόν, τὰς ἐλλείψεις ταύτας.

Ὅθεν παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως, ὡς οἶόν τε τάχιον, υποβάλλητε ἡμῖν κατάστασιν τῶν Ἱ. Ναῶν, οἵτινες ἔχουσιν ἀνάγκην τοιούτων εἰδῶν, μετὰ λεπτομεροῦς ἀναγραφῆς τῶν ἐλλείψεων ἐκάστου, εἰς τρόπον ὥστε ἐκ τῶν εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν ὑπαρχόντων μέσων νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἀναπλήρωσις τῶν ἐλλείψεων τούτων.

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εἰρηναῖος, Προεδρεύων
† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ
† Ὁ Ἐλασσῶνος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ
† Ὁ Δράμας ΓΕΩΡΓΙΟΣ
† Ὁ Φλωρίνης ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
† Ὁ Κορινθίας ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ
† Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ
† Ὁ Φωκίδος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΓΕΡΜΑΝΟΣ
† Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ΔΩΡΟΘΕΟΣ
† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ὁ Ἀρχιεραρχίαρχος τῆς Ἱ. Συνόδου
† Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Κοτζιάς

Ἀριθ. Πρωτ. 442
Διεκτ. 443 Ἀθήνησι τῇ 23ῃ Φεβρουαρίου 1950
ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 582

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἀνανεοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 593/188/457 καὶ ἀπὸ 14-3-1946 Συνοδικὴν Ἐγκύκλιον, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι δύνασθε μετὰ φειδοῦς, ἐὰν ἡθέλε παραστῇ σπουδαία καὶ ἐπείγουσα ἀνάγκη, νὰ χορηγῇτε ἄδειαν τελέσεως γάμου κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἀρξαμένης Μ. Τεσ-

σαρακοστῆς, τοῦ Μυστηρίου τελουμένου δίχα μέντοι πομπῆς καὶ ἐπιδείξεως.

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εἰρηναῖος, Προεδρεύων
† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ
† Ὁ Ἐλασσῶνος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ
† Ὁ Δράμας ΓΕΩΡΓΙΟΣ
† Ὁ Φλωρίνης ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
† Ὁ Κορινθίας ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ
† Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ
† Ὁ Φωκίδος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΓΕΡΜΑΝΟΣ
† Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ΔΩΡΟΘΕΟΣ
† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ὁ Ἀρχιεραρχίαρχος τῆς Ἱ. Συνόδου
† Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Κοτζιάς

Ἀριθ. Πρωτ. 466
Διεκτ. 483 Ἀθήνησι τῇ 28ῃ Φεβρουαρίου 1950

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 582α

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 2688/61/565 καὶ ἀπὸ 15-10-49 Συνοδικὴν ἐγκύκλιον περὶ τοῦ ἐράνου ὑπὲρ τῶν ἐπαναπατριζομένων ἀνταρτοπλήκτων, παρακαλοῦμεν ὅπως γνωρίσητε ἡμῖν συνολικῶς, καὶ διὰ χωριστῶν ἐγγράφων κατὰ κατηγορίαν, τὰ συλλεγένητα χρηματικὰ ποσά, ἥτοι 1) ἔσοδα Ἱ. Ναῶν 20ῆς Νοεμβρίου 1949, 2) κρατήσεις ἐκ μισθοδοσίας Ἑφημερίων, καὶ 3) κρατήσεις ἐκ μισθοδοσίας ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων.

Διευκρινίζομεν, πρὸς ἀποφυγὴν ἀνωμαλιῶν, ὅτι ὡς ἔσοδα Ἱ. Ναῶν τῆς 20-11-49 νοοῦνται ἅπασαι αἱ εἰσπράξεις τῶν Ἱ. Ναῶν, ἥτοι δίσκοι καὶ πᾶσαι αἱ ἀκαθάριστοι εἰσπράξεις τῆς ἡμέρας ταύτης.

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Εἰρηναῖος, Προεδρεύων
† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ
† Ὁ Ἐλασσῶνος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ
† Ὁ Δράμας ΓΕΩΡΓΙΟΣ
† Ὁ Φλωρίνης ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
† Ὁ Φωκίδος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Γερμανὸς
† Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ΔΩΡΟΘΕΟΣ
† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ὁ Ἀρχιεραρχίαρχος τῆς Ἱ. Συνόδου
† Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Κοτζιάς

Ἀριθ. Πρωτ. 527
Διεκ. 486 Ἀθήνησι τῇ 4ῃ Μαρτίου 1950
ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 583

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ὁ Ἐκδοτικὸς Ὄργανισμός τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανικῶν Ἐνώσεων (Ο.Χ.Ε.) ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἤρχισε τὴν ἐκδοσὶν τοῦ Μ. Συναξαριστοῦ τοῦ Κων/νου Δουκάκη ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ Προέδρου τῶν ὡς ἄνω Χριστιανικῶν Ἐνώσεων Κατηχητοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου Ἀγγέλου Νησιώτου.

Τὴν ἀξίαν τοῦ ἐκδιδομένου τούτου ἔργου μάλιστα εἶναι ἀνάγκη νὰ τονίσωμεν, διό, θεωροῦντες ἐπιβεβλημένην καὶ πολύτιμον τὴν ἀπόκτησιν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν βιβλιοθηκῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ναῶν ὡς καὶ

παντός κληρικοῦ, ἀλλὰ καὶ εὐσεβοῦς χριστιανοῦ, λόγῳ τῆς μεγάλης καὶ πλουσίας ἱστορικῆς καὶ πνευματικῆς ὠφελείας, ἣν θὰ παράσχωσι τὰ βιβλία ταῦτα, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως προβῆτε εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν δεόντων πρὸς ἐνθερμον σύστασιν τοῦ διαληφθέντος ἔργου εἰς τὸν ὑφ' ἡμᾶς Ἱερὸν Κλῆρον καὶ παντὶ τῷ χριστεπωνύμῳ πληρώματι.

- † Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, Προεδρεύων
- † Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ
- † Ὁ Ἐλασσῶνος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ
- † Ὁ Δράμας ΓΕΩΡΓΙΟΣ
- † Ὁ Χίου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
- † Ὁ Φλωρίνης ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
- † Ὁ Κορινθίας ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ
- † Ὁ Φωκίδος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
- † Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΓΕΡΜΑΝΟΣ
- † Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ΔΩΡΟΘΕΟΣ
- † Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου

† Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Κοτζιάς

Ἀριθ. Πρωτ. 583
Διεκ. 506

Ἀθήναις τῇ 10ῃ Μαρτίου 1950

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 584

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐπιθυμοῦντες, ὅπως ἔχωμεν λεπτομερῆ στοιχεῖα τῶν οἰκογενειῶν τῶν ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν ἐκτελεσθέντων ἢ ὅπωςδὴποτε ἀγνοουμένων κληρικῶν ἕνεκα συμμοριτικῆς δράσεως, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως, ὡς οἷόν τε τάχιστα, ἀποστείλῃτε ἡμῖν κατάστασιν, βάσει τοῦ ὀπισθεν διαγραφομένου σχεδίου, ἐμφαίνουσιν 1) ὀνοματεπώνυμον σφαιγιασθέντος ἢ ἀγνοουμένου κληρικοῦ, 2) ὀνοματεπώνυμον συζύγου, ἡλικίαν καὶ τὸ τυχὸν ἐπάγγελμα αὐτῆς, 3) ὀνοματεπώνυμον τέκνων, φύλον αὐτῶν, γραμματικὰς γνώσεις, ἡλικίαν, τυχὸν ἐπάγγελμα καὶ ἐὰν διαμένωσι παρὰ τῇ οἰκογενεῇ αὐτῶν ἢ ἐν Παιδοπόλει ἢ εἰς ἕτερόν τι φιλανθρωπικὸν ἴδρυμα.

- † Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, Προεδρεύων
- † Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ
- † Ὁ Ἐλασσῶνος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ
- † Ὁ Δράμας ΓΕΩΡΓΙΟΣ
- † Ὁ Χίου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
- † Ὁ Φλωρίνης ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
- † Ὁ Κορινθίας ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ
- † Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ
- † Ὁ Φωκίδος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
- † Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΓΕΡΜΑΝΟΣ
- † Ὁ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης ΔΩΡΟΘΕΟΣ
- † Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου

† Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Κοτζιάς

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4ῃ Μαρτίου 1950

Ἀριθ. Πρωτ. 807

Πρὸς τοὺς αἰδῶς, ἐφημερίους τῶν Ἱ. Ναῶν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἐν συνεχείᾳ προγενεστέρως ἐγκυκλίου ἡμῶν καὶ πρὸς ὁλοκλήρωσιν τῶν ἀπαιτουμένων παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν (Γ. Δ/σεως Δημ. Λογιστικῆς) στοιχείων διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἐπιδόματων Οἴκου, βαρῶν καὶ Πολ. ὑπηρεσίας ἀποστέλλομεν ὑμῖν, εἰς διπλοῦν, ἔντυπον Ὑπευθύνου Δηλώσεως, πρὸς ἀμεσον συμπλήρωσιν καὶ ὑποβολὴν τῆς εἰς τὸ Λογιστήριον τῆς Ἀρχ.πῆς, διὰ τὰ περαιτέρω.

Πρὸς τοῦτοις, ὑπομνησχομεν ὑμῖν καὶ αὖτις ὅτι ὡς προστατευόμενα κατὰ Νόμον μέλη θεωροῦνται μόνον ἢ συζυγος καὶ τὰ τέκνα, τὰ μὴ ὑπερβάντα τὸ 18ον ἔτος (θῆλα) καὶ τὸ 17ον (ἄρρενα), ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουσι γενικῶς εἰσόδον ἀνώτερον τῶν 300.000 δραχμῶν μηνιαίως κλπ., οὐχὶ δὲ οἱ γονεῖς, ἀδελφοὶ κλπ.

Ἰδιαίτερος ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ τῶν ἐφημερίων ἐπὶ τῆς Β παραγράφου τῆς ὑπευθύνου δηλώσεως, διὰ τοὺς λαμβάνοντας ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν ἐξ ἑτέρας πηγῆς (π. χ. μισθοῦ ἢ συντάξεως), πρὸς οὓς δὲν παρέχεται δικαίωμα λήψεως τοιοῦτου καὶ ἐκ τοῦ ἐφημεριακοῦ μισθοῦ, ἐκτός ἐὰν θέλωσι παραιτηθῇ οὗτοι ἐκ τῆς μᾶς πηγῆς. Τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ εἰς περίπτωσιν προτιμήσεως λήψεως τοῦ ἐπιδόματος ἐκ τοῦ ἐφημεριακοῦ μισθοῦ, διὰ δηλώσεως τοῦ ἐφημερίου πρὸς τὸ Ταμεῖον, ἐξ οὗ ἡδη λαμβάνει τὸ ἐπίδομα (π. χ. Ταμείου Σαντάξεως) καὶ προσκομίσεως ἡμῖν σχετικῆς βεβαιώσεως τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου περὶ τῆς γενομένης παραίτησεως. Ἄλλως, δεόν νὰ δηλοῦται, διὰ προσθήκης ἐν τῷ ἐντύπῳ, ὅτι λαμβάνεται ἐπίδομα ἐξ ἄλλης πηγῆς, πρὸς ἀποφυγὴν παρανόμου διπλοληψίας αὐτοῦ.

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀνωτέρω ὑπευθύνου δηλώσεως, διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ παρὰ τοῦ Ταμείου πληρωμὴν καταβολὴ πρὸς τοὺς δικαιούχους ἐφημερίους τοῦ ἐπιδόματος βαρῶν θ' ἀπαιτηθῇ ἡ ἀπ' εὐθείας ὑποβολὴ πρὸς τὸ οἰκείον Ταμεῖον, ἐκ μέρους τῶν ἐφημερίων, ἀντιγράφων τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων γάμου καὶ γεννήσεων τέκνων, κεκρωμένων παρὰ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν διὰ τὴν περίπτωσιν λήψεως αὐτῶν ἐκ τῶν ὑποβληθέντων αὐτῇ προτοτύπων πιστοποιητικῶν Ληξιαρχείου.

Ὁ Προεδρεύων τοῦ Μητρ. Συμβουλίου
† Ὁ Εὐδρίπου ΑΛΕΞΙΟΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ, Ἀριθ. 8

Ἀριθ. Πρωτ. 598. Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27ῃ Φεβρουαρίου

Πρὸς τοὺς αἰδεσιμωτάτους Ἱερατικῶς Προϊσταμένους καὶ Ἐφημερίους τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἡ τριπλὴ κατοχὴ καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ συμμοριτισμὸς τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα ἐπεσφύρευσαν δεινὰ εἰς τὴν Πατρίδα ἡμῶν, ὥστε νὰ αἰσθανθῶμεν πάντες τὰς συγκλονιστικὰς ἀπηχῆσεις αὐτῶν καὶ ἰδιαίτερος ὁ πληθυσμὸς τῆς ὑπαίθρου, ὁ ὁποῖος ἐξησεν ὄντως ἡμέρας τρόμου, φρίκης καὶ ἐξαθλίψεως. Μετὰ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἐνδοχώρας, καὶ ὁ Ἱερὸς Κλῆρος τῆς Ἐπαρχίας πολλὰς ταλαιπωρίας, κακουχίας καὶ διώξεις ὑποστάς, ἠκολούθησε τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν πρωτεύουσιν καὶ τὰ λοιπὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα πρὸς ἀσφάλειαν καὶ διάσωσιν αὐτοῦ. Καὶ ρακένδυτος, ἄπορος καὶ ἀπροστάτευτος, περιφέρων εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πρωτεύουσας τὴν ἀθλιότητα καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ ἐκτυλιχθέντος δράματος καὶ τὰ ράκη του ἐπιδεικνύων, ἐξήτει προστασίαν καὶ τροφὴν δι' ἑαυτὸν καὶ τὴν οἰκογενεῖάν του.

Πρὸ τῆς τοιαύτης ὁμολογουμένως οἰκτρᾶς τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου τῆς ὑπαίθρου καταστάσεως εὐρεθεῖσα ἡ καθ' ἡ-

μᾶς 'Αγιωτάτη 'Αρχιεπισκοπή, ἐμερίμνησε διὰ τὴν ἀνακούφισιν αὐτῶν, ἀναλαβοῦσα τὸ δύσκολον ἔργον τῆς ἔστω καὶ προσωρινῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀνταρτοπλήκτων ἐφημερίων, διὰ χορηγήσεως αὐτοῖς κατὰ καιροὺς χρημάτων, εἰδὼν διατροφῆς, ρουχισμοῦ, καὶ ἐποποθέτησεν αὐτοὺς ὡς βοηθοὺς εἰς τοὺς ἰ. ναυὺς τῶν 'Αθηνῶν Πειραιῶς καὶ Περιχώρων.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο μέτρον τῆς 'Αγιωτάτης 'Αρχιεπισκοπῆς, ἐπιζήμιον ἐν πολλοῖς εἰς τοὺς κανονικοὺς ἐφημερίους τῆς, ἀπετέλεσεν ὄντως τὸ πρωταρχικῶς βάσιμον δεῖγμα τοῦ ἀνδιαφέροντος καὶ τῆς στοργῆς τῆς 'Εκκλησίας πρὸς τοὺς λόγῳ τῆς ἐκρύθμου καταστάσεως τῆς ὑπαίθρου χώρας ἀναξιοπαθόντας κληρικοὺς τῆς 'Επαρχίας, οἱ δ' ἐφημέριοι τῶν 'Αθηνῶν, ἀποδεχθέντες προθύμως τὸ μέτρον τοῦτο τῆς προϊσταμένης τῶν 'Αρχῶν καὶ φιλαδέλφως δεχθέντες εἰς τὰς ἐνορίας τῶν ἀνταρτοπλήκτους ἱερεῖς, ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ἀτομικοῦ τῶν συμφέροντος, περιέβαλλον αὐτοὺς κατὰ τὸν πλέον δυνατὸν τρόπον εἰ καί, ὡς δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, παρουσιάσθησαν καὶ περιπτώσεις παρεξηγήσεως τοῦ δι' ὃν προσωρινῶς ἐποποθετήθησαν εἰς τὰς ἐνορίας τῶν 'Αθηνῶν σκοποῦ, καὶ ἀναμίξεως αὐτῶν, ὡς μὴ ὄφελεν, εἰς τὰ καθήκοντα καὶ δικαιώματα τῶν κανονικῶν ἐφημερίων τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς.

Καὶ ὅτε, θείᾳ συνάρσει, καὶ διὰ τῶν νικηφόρων ἀγώνων τοῦ στρατοῦ ἡμῶν, ἐξεκαθαρίσθη ἡ χώρα ἀπὸ τὸν συμμοριτισμόν, γαλήνη δὲ καὶ ἀσφάλεια ἤρχισε νὰ πρυτανεύῃ εἰς τὴν 'Επαρχίαν, πολιτικαὶ δὲ καὶ δικαστικαὶ ἀρχαί, ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ καὶ ἄλλοι κρατικοὶ ὑπάλληλοι ἤρχισαν ἐπιτρέφοντες εἰς τὰς θέσεις τῶν ἀπολυθόντων τοὺς ἐπαναπατριζομένους πληθυσμούς, ἡ προσοχὴ ἡμῶν ἐστράφη εἰς τοὺς ἐκ τῆς Πελοποννήσου προερχομένους καὶ ἐνταῦθα καταφυγόντας ἀνταρτοπλήκτους ἐφημερίους. Καὶ ἐκαλέσαμεν τοὺς κληρικοὺς τῶν Μητροπόλεων Πελοποννήσου καὶ ἀφοῦ ἀνεπτυξάμεν αὐτοῖς τὴν ἀνάγκην τῆς παρουσίας τοῦ ἱερέως εἰς τὴν ἐνορίαν του ἐν μέσῳ τοῦ ἐπαναπατρισθέντος καὶ ἀνασυγκροτουμένου ποιμνίου του, ἐλάβομεν παρ' αὐτῶν τὴν ὑπόσχεσιν, ὅτι, συμμορφούμενοι πρὸς τὰς ὑποδείξεις καὶ ἐντολὰς ἡμῶν, θὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν πρωτεύουσάν καὶ θὰ μεταβῶσιν εἰς τὰς ἐνορίας τῶν πλησίων τῶν χριστιανῶν τῶν. Τὸ αὐτὸ ἐπράξαμεν βραδύτερον διὰ τοὺς κληρικοὺς τῶν λοιπῶν διαμερισμάτων τῆς χώρας, ἐν συνεννοήσει πάντοτε μετὰ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ τῇ ἐγκρίσει τοῦ Γεν. 'Επιτελείου Στρατοῦ.

Δυστυχῶς ὅμως, τόσον οἱ πρῶτοι, ὅσον καὶ οἱ τῆς λοιπῆς 'Ελλάδος ἐφημέριοι, παρεξηγήσαντες τὸν σκοπὸν, δι' ὃν πρὸς καιρὸν κατέκλυσαν τὴν πρωτεύουσάν, ἐξακολούθουσι νὰ παραμένωσιν ἐνταῦθα ἀδικαιολογητῶς ἐπὶ ζημίᾳ τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ποιμνίου τῶν ἀποβλέποντες διὰ παντὸς τρόπου εἰς τὸ πῶς θὰ ἐξασφαλίσωσι θέσιν τακτικὸν ἐφημερίου ἐνταῦθα.

Πρὸ τῆς τοιαύτης καταστάσεως εὐρεθέντες, ἐκαλέσαμεν ἐσχάτως παρ' ἡμῖν τοὺς ἐν τῇ ἐκκλ. περιφέρειᾳ ἡμῶν διαμένοντας ἀνταρτοπλήκτους ἱερεῖς, οὓς καὶ διέταξαμεν ὅπως ἀπροφασίστως μεταβῶσιν εἰς τὰς ἐξ ὧν προέρχονται ἐνορίας. Διαπιστώσαντες ὅμως μετὰ λύπης καὶ ἐκ τοῦ ἐλαχίστου ἀριθμοῦ τῶν προσελθόντων παρ' ἡμῖν, ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς διάθεσις πρὸς ἐπάνοδον, ἀπεφασίσσαμεν καὶ διατάσσομεν τὰ κάτωθι:

Α'. 'Απαγορεύομεν αὐστηρῶς ἀπὸ τῆς 1ης προσεχοῦς μηνὸς Μαρτίου ἔ. ἔ. τὴν παρουσίαν βοηθῶν ἀνταρτοπλήκτων ἱερέων εἰς τοὺς ἰ. ναυὺς τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς καὶ τὴν ἀνάμειξιν αὐτῶν εἰς τὰ τῶν ἐφημερίων.

Β'. 'Απαγορεύομεν αὐτοῖς τὴν τέλεσιν πάσης ἱεροπραξίας ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῶν ἐνοριακῶν ναῶν.

Γ'. 'Αναθέτομεν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης εἰς τοὺς αἰδ. κανονικοὺς ἐφημερίους τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς, οὓς καὶ καθιστῶμεν προσωπικῶς ὑπευθύνους διὰ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης.

Δ'. Διατάσσομεν τὴν ἀπὸ 1ης Μαρτίου ἔ. ἔ. διαγραφὴν ἐκ τῶν μισθοδοτικῶν καταστάσεων τῶν ἐφημερίων τῆς 'Επαρχίας τῶν μισθοδοτουμένων ἐκ τῶν Ταμείων τῆς Μητροπόλεως Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας.

Προσπεριδιελθόντες δὲ ὅτι ἀναφερόμενοι ἀρμοδίως θε-

λομεν ἐφαρμοσέει καὶ αὐστηρότερα κατ' αὐτῶν μέτρα, παραγγέλλομεν, ὅπως ἀναφέρητε ἡμῖν λήψιν καὶ συμμόρφωσιν.

Ἐντολὴ τοῦ Μακ. 'Αρχιεπισκόπου

Ὁ Πρωτοσύγκελλος

Ἀρχιμ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ

ΔΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν :

Τὸ παρὰ τῇ Β. Πρεσβείᾳ Βέρνης Γραφεῖον Τύπου διεβίβασε τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα :

Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, μεθ' οὗ εὐρίσκομαι στενὴν ἐπαφὴν, συνελθὼν Bossey Ἑλβετίας ἀπεφάσισεν ἀποστείλῃ Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν ἐπιστολὴν ἐκφράζουσαν λύπην αὐτοῦ, διότι διαβήματα παρὰ Ο.Η.Ε. δὲν ἔφερον ἐλπίζόμενα ἀποτελέσματα, τονίζουσαν ἀνάγκην συναγερμοῦ διεθνούς κοινῆς γνώμης. Κοινοιστόριον διαμαρτυρούμενης Ἐκκλησίας Γενεύης ἐξήτησεν ἀπὸ Ἑλβετικῆς Κυβερνήσεως προβῆ ἀπαραιτήτους ἐνεργείας διὰ παράδοσιν ἑλληνοπαίδων Ἑλβετίαν.

Τοῦ Βασιλέως τῆς Δανίας :

Ρηματικὴ Διακρίνωσις τῆς ἐν Ἀθήναις Δανικῆς Πρεσβείας
Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν Ἑλλάδος

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ τηλεγραφήματος, τὸ ὁποῖον ἡ Α' Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν εὐηρεστήθη ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τῆς Δανίας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29 Δεκεμβρίου 1949, ἐξαιτούμενος τὴν βοήθειάν Του δι' ὅλων τῶν εἰς τὴν διάθεσίν Του μέσων πρὸς ταχὺν ἐπαναπατρισμόν τῶν ἀπαχθέντων ἐκ τῶν γονέων τῶν ἑλληνοπαίδων καὶ μετενεχθέντων βιαίως εἰς ἐχθρικές χώρας, ἡ Βασιλικὴ Πρεσβεία τῆς Δανίας ἔχει τὴν τιμὴν, συνελθὼν τῆς Κυβερνήσεώς της, νὰ παρακαλέσῃ τὸ Βασιλικὸν Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ μεταβιβάσῃ εἰς τὴν Α. Μακαριότητα τὰ ἀκόλουθα :

«Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς εὐχαριστεῖ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν διὰ τὰς εὐχὰς Του. Ἡ βασιλικὴ Κυβέρνησις τῆς Δανίας, ἡ ὁποία μετέχει ζωηρῶς τῆς πληξάσης τῶσας ἑλληνικὰς οἰκογενείας ὁδύνης, συνέβαλεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν ληφθεισῶν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Ο.Η.Ε. διὰ τὸν ἐπαναπατρισμόν τῶν ἀπαχθέντων ἑλληνοπαίδων καὶ θὰ συνεχίσῃ, ὅπως καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, νὰ συμπράττῃ εἰς τὰς προσπάθειάς τὰς ἀποβλεπούσας εἰς τὴν ἐπίτευξιν μιᾶς ἱκανοποιητικῆς λύσεως τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος».

Ἡ Πρεσβεία δράττεται τῆς εὐκαιρίας διὰ νὰ ἐπανα-νεώσῃ πρὸς τὸ Βασιλικὸν Ὑπουργεῖον τὰς διαβεβαιώσεις περὶ τῆς λίαν ὕψλης τῆς ὑπολήψεως.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς ἐν Παρισίοις Ἑλληνικῆς Κοινότητος :

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Παρίσι 7 Φεβρουαρίου 1950

Πρὸς τὸν Κύριον Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Παρισίων.

Ὁδὸς George Bizet Paris

Κύριε Πρόεδρε,

Βεβῶ λήψιν τῆς ἐπιστολῆς, τὴν ὁποίαν μοι ἀπευθύνετε τὴν 29 Δεκεμβρίου π. ἔ. καὶ ἡ ὁποία ἔτυχε μεγάλης προσοχῆς ἐκ μέρους μου.

Μὴ ἀμφιβάλλετε διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν τύχην τῶν ἑλληνοπαίδων, τῶν ἀπαχθέντων εἰς τὴν ξένην γῆν. Τόσον διὰ διπλωματικῶν ἐνεργειῶν, ὅσον καὶ διὰ παρεμβάσεων εἰς τὰς συνελεύσεις τοῦ Ο.Η.Ε., ἡ Γαλλία προσεπάθησε πάν-

τοτε να εύρη μίαν λύσιν, ή όποία θα καθίστα δυνατήν την έπιστροφήν των παιδιών αύτών εις την μητέρα πατρίδα.

Αί προσπάθειαι αύται θα συνεχισθοϋν μέχρις ότου εύρεθί λύσις διά την λυπηράν αύτην υπόθεσιν.

Εύαρεστήθητε να δεχθίτε, Κύριε Πρόεδρε, την διαβεβαίωσιν της εξαίρέτου υπολήψεώς μου.

ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΩΡΙΟΛΑ

Της Δημοκρατίας του Λιβάνου:

Προς την Α. Ε. τον 'Υπουργόν των 'Εξωτερικών
Είς 'Αθήνας

1809/5

Αί συγκινητικάί έκκλησεις, αί όποίαι έξ όλων των μερών του έλληνικού έθνους δέν παύουν ν' ακούωνται χάριν των παιδιών των σκληρώς αποσπασθέντων από τας έστίας των, δέν είναι δυνατόν να αφήσουν άπαθείς τούς πολίτας του Λιβάνου.

Ο Λίβανος, ό όποιος είχε συμπράξει εις τας ανάληφθείσας προσπάθειας κατά την τρίτην σύνοδον του Ο.Η.Ε. προς σωτηρίαν των άθώων αύτών θυμάτων, θα ήύχετο μίαν απόφασιν άποτελεσματικώτεραν της υιοθετηθείσης την 17 Νοεμβρίου 1948, ή όποία αναμένει ακόμη την έφαρμογήν της. Δέν θα παραιτηθί της συνδρομής προς επίτευξιν τουλάχιστον της άποφάσεως εκείνης, όσον άποθαρρυντικά και άν είναι αί μέχρι τοϋδε ένέργειαι, έπιθυμών, όπως ή ήρωική 'Ελλάς βεβαιώθι περί της φιλίας και της μεγάλης του συμπαθείας εις την περίπτωσιν ταύτην.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΤΑΛΚΑ

'Υπουργός των 'Εξωτερικών του Λιβάνου

Της Δημοκρατίας του Λιβάνου:

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΛΙΒΑΝΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ
ΥΠΗΚΟΩΝ ΤΟΥ ΛΙΒΑΝΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ

'Αριθμός 1833

'Εν Βηρυτῷ τη 3 Φεβρ. 1950

Προς τούς Κυρίους

Πρόεδρον και τὰ Μέλη

του 'Ελληνικού Φιλανθρωπικού Συλλόγου Βηρυτού.

Κύριοι,

"Ελαβον την από 30 Δεκεμβρίου 1949 έπιστολήν σας την σχετικήν προς τόν επαναπατρισμόν των 'Ελληνοπαιδων των άπαχθέντων έκ των έστιών των.

Τό θλιβερόν τοϋτο πρόβλημα διήγειρε από των πρώτων ήμερών την προσοχήν της Λιβανικής Κυβερνήσεως και οι άντιπρόσωποι αύτης παρά τῷ Ο.Η.Ε. ύπεστήριξαν πάντοτε μετά δυνάμεως τας ένεργείας των άντιπροσώπων της 'Ελλάδος. Δέν θα παύσουν συνεργαζόμενοι μεθ' ύμιν, όπως τεθεί τέρμα τάχιστα εις την μοίραν των δυστυχών τούτων θυμάτων.

Σας παρακαλώ όπως δεχθίτε τας διαβεβαίωσεις της μεγάλης μου υπολήψεως.

Ο 'Υπουργός των 'Εξωτερικών

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΤΑΛΚΑ

Του Δημάρχου Λυώνος:

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΛΥΩΝΟΣ

Λυών 6 'Ιανουαρίου 1950

Κύριον Ρ. Παπαδοϋκαν Πρόξενον της 'Ελλάδος

Λυών, 39 όδός Bourse

Κύριε Πρόξενε,

Συν τη από 29 Δεκεμβρίου έπιστολή σας είχατε την καλωσύνην να μοι διαβιβάσετε τό κείμενον της έκκλησεως των 'Ελληνικών 'Ενώσεων της Λυώνος.

"Εχω την τιμήν να βεβαιώσω λήψιν της συγκινητικής ταύτης ανακοινώσεως, της όποιας δέν θα παραλείψω να μνησθώ έν ευθέτω καιρώ.

Εύαρεστήθητε να δεχθίτε, Κύριε Πρόξενε, την διαβεβαίωσιν της εξαίρέτου υπολήψεώς μου.

Ο Δήμαρχος της Λυώνος
Πρόεδρος της 'Εθνοσυνελεύσεως
Ε. HERRIOT

Του Νομάρχου Μασσαλίας:

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΝΟΜΑΡΧΟΥ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ

'Αριθ. Πρωτ. 4852

Μασσαλία τη 17/1/1950

Κύριον Πρόξενον της 'Ελληνικής 'Ενώσεως

3, όδός Beausset
Μασσαλίαν

Κύριε Πρόεδρε,

"Εχω την τιμήν να γνωστοποιήσω λήψιν της ύμετέρας έπιστολής, διά της όποιας είχατε την καλωσύνην να μοι έκφράσετε την συγκίνησιν σας διά τας προσφάτους άπαγωγάς παιδων, αί όποίαι έλαβον χώραν εις την 'Ελλάδα.

Όπως με είχατε παρακαλέσει, έθεώρησα καθήκόν μου να διαβιβάσω την διαμαρτυρίαν σας εις τόν 'Αντιπρόεδρον της Κυβερνήσεως, 'Υπουργόν των 'Εξωτερικών.

Επιτραπήτω μοι επί τη εύκαιρία ταύτη, όπως έπανεκφράσω τὰ συναισθήματά μου συμπαθείας κατά τας τόσο καταθλιπτικές ώρας, τας όποιας διέρχεται ή χώρα σας και τας όποιας ή Γαλλία συμπονούσα παρακολουθεί μετά πολλής θλίψεως.

Εύαρεστήθητε να δεχθίτε, Κύριε Πρόεδρε, την διαβεβαίωσιν των συναισθημάτων της εξαίρέτου υπολήψεώς μου.

Ο Νομάρχης
BAYLOT

Του Νομάρχου Ροδανού:

ΓΑΛΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
'Ελευθερία, 'Ισότης, 'Αδελφότης
Γραφείον Νομάρχου

'Αριθ. 95

Λυών 9 'Ιανουαρίου 1950

Κύριον Ρ. Παπαδοϋκαν Πρόξενον της 'Ελλάδος

Λυών, 39 όδός Bourse.

Κύριε Πρόξενε,

"Εχω την τιμήν να βεβαιώσω λήψιν της από 29 Δεκεμβρίου παρελθόντος έτους έπιστολής σας και να σας γνωστοποιήσω ότι διεβίβασα άμέσως εις τόν Κύριον 'Υπουργόν των 'Εξωτερικών τό παρά της 'Επιτροπής των 'Ελληνικών 'Ενώσεων της Περιοχής της Λυώνος, συνταχθέν ψήφισμα, τό όποιον είχατε την καλωσύνην να μοι ανακοινώσετε.

Εύαρεστήθητε, Κύριε Πρόξενε, όπως δεχθίτε την διαβεβαίωσιν των εξαίρέτων αισθημάτων μου.

Ο Νομάρχης του Ροδανού
MASSENET

"Υπό τόν τίτλον «Η μοίρα έλληνοπαιδων» ή έν Μεμβούρνη Αυστραλίας έφημερίς «The Advocate» (19-1-1950) έδημοσίευσε την ακόλουθον διαμαρτυρίαν του Καθολικού 'Αρχιεπισκόπου Βικτωρίας Δεος Mannix, δι' ής έστιγμάτισε τό έγκλημα του παιδομαζώματος:

«Θα έπεθύμουν να διατρίψω συντόμως επί δύο ζητημάτων: Σήμερον έν Μεμβούρνη ή έλληνική όρθόδοξος κοινότης έκφράζει την λύπην της διά την μοίραν 28.000 έλληνοπαιδων, οι όποίοι άφηρηπάγησαν υπό σοβιετοκινήτων δυνάμεων και έξεπατρίσθησαν. Ούδεις γνωρίζει ποϋ εύρίσκονται τά πλείστα έξ αύτών, οϋδέ άν ποτε θα έπιστρέψουν εις τούς γονείς και την πατρίδα των. Περι ένός μόνον δυνάμεθα να είμεθα βέβαιοι, ότι δηλ.

διδάσκονται νά μισοῦν τὴν θρησκείαν καὶ τὴν χριστιανικὴν ζωὴν τῶν πατέρων τῶν. Καὶ εἶναι φυσικὸν ἢ ἐν Μεμβούρνῃ ἑλληνικῇ κοινότητι νά ἐκδηλοῖ τὴν συμπάθειάν της πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τὰ παιδιὰ καὶ νά παρακαλῇ πάντα τὰ φιλελεύθερα ἔθνη ὅπως συντελέσουν εἰς τὴν ἐπανάρθωσιν τοῦ κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ λαοῦ της ἀδικήματος τούτου. Θὰ ἐπιθυμοῦν ὅπως ἡ καθολικὴ κοινότης ἐνωθῇ μετὰ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν διαμαρτυρίαν κατὰ τῆς ἐναντίον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ γενομένης καταπληκτικῆς κομμουνιστικῆς ὕβρεως. Οἱ ὀρθόδοξοι Ἕλληες δὲν ἀνῆκουν εἰς τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν· ἀλλὰ πρέπει πάντες νά διαμαρτυρηθῶμεν μετ' αὐτῶν ὅλη ψυχῇ. Ἐλπίζω ὅτι δύναται ἀκόμη καὶ νά γείνη διὰ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ἑλληνοπαίδων τούτων, ἢ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐπιζησάντων, εἰς τοὺς γονεῖς τῶν καὶ τὴν πατρίδα τῶν».

Ἡ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΩΣ ΕΠΙΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

Ὑπὸ τῆς ρωμαιοκαθολικῆς λειτουργικῆς κινήσεως ἐξήρθη παραλλήλως πρὸς τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν τοῦ λαοῦ ἐν τῇ λατρείᾳ καὶ τῇ λειτουργίᾳ τοῦ μυστηρίου καὶ ἡ κοινωνία αὐτοῦ, ὡς ἐπισφράγις τῆς ὅλης προσφορᾶς καὶ ὡς ἔνωσης τῶν πιστῶν μετὰ τοῦ σταυρωθέντος καὶ ἀναστάντος Κυρίου. Ἐντεῦθεν, ὡς εἶπομεν, ὁ Πίος Ι' συνέστησε τὴν συνεχῇ θείαν κοινωνίαν καὶ εἰς τοὺς περισσότερον ἀφωσιωμένους τὴν καθημερινὴν τοιαύτην.

Ἀλλ' ὅτι τέρμα, πρὸς ὃ κατατείνουσιν αἱ λειτουργίαι τῆς Ἀνατολῆς, εἶνε ἡ θεία Κοινωνία ἐμφαίνεται καὶ ἐξ ἄλλων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ λεγομένη εὐχή τῆς ὕψωσης ἢ πρὸς τὸν Χριστὸν ἀπευθυνομένη, δι' ἧς ἐπικαλεῖται αὐτὸν ὁ λειτουργὸς «ἵνα τῇ ἀοράτῳ αὐτοῦ χειρὶ» μεταδώσῃ τοῖς λειτουργοῖς «τοῦ ἀχράντου σώματος καὶ τοῦ τιμίου αἵματος αὐτοῦ» καὶ δι' αὐτῶν «παντὶ τῷ λαῷ», κατέστη στερεότυπος εἰς πολλὰς τῶν λειτουργικῶν δέλτων παρεισαχθεῖσα. Ἐχει ἐνσωματωθῇ καὶ εἰς τὰς τρεῖς παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει λειτουργίας. Ὅπως καὶ ἡ προσκλήσις ἢ ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦ Μετὰ φόβου Θεοῦ πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε προσηρτήθη καὶ εἰς τὰς τρεῖς μας λειτουργίας. Ὁ δὲ θεσμός τῶν Προηγιασμένων λειτουργιῶν, ὁ μέχρι τοῦδε ἀπαρεγκλίτως τηρούμενος, μαρτυρεῖ περὶ τράνω, ὅτι τὸ πνεῦμα, τὸ ἐκ τῆς ἀρχαίας πράξεως κληρονομηθὲν ὑπὸ τῶν νεωτέρων γενεῶν τῶν ὀρθοδόξων, εἶνε τὸ συχνάκις μετέχειν τῶν μυστηρίων. Διαφορετικὰ οὐδεὶς λόγος θὰ ὑπῆρχε νά τελοῦνται Προηγιασμένα, ἐὰν καὶ συνεχέστερον τοῦ ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος δὲν ἔτεινεν ἡ ἐκκλησία νά θρέψῃ τὰ τέκνα αὐτῆς διὰ τοῦ ἄρτου τῆς ζωῆς.

Ὁ Μ. Βασίλειος ἤδη ἐπιβεβαίωσι τὸ ὑπὸ τοῦ καθεστώτος τῶν Προηγιασμένων μαρτυρούμενον, ὅταν γράφον πρὸς Καισαρίαν τὴν πατρικίαν παρατηρεῖ: «καὶ τὸ κοινωνεῖν καθ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ μεταλαμβάνειν τοῦ ἁγίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, καλὸν καὶ ἐπωφελές. Τίς γὰρ ἀμφιβάλλει ὅτι τὸ μετέχειν συνεχῶς τῆς ζωῆς οὐδὲν ἄλλο ἐστίν ἢ ζῆν πολ-

λαχῶς; Ἡμεῖς μέντοιγε *τέταρτον* καθ' ἐκάστην ἐβδομάδα κοινωνοῦμεν ἐν τῇ Κυριακῇ, ἐν τῇ Τετράδι καὶ ἐν τῇ Παρασκευῇ καὶ τῷ Σαββάτῳ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἡμέραις, ἐὰν ἡ μνήμη ἁγίου τινός». Ποῖος δὲν βλέπει εἰς τὴν ἀνωτέρω μαρτυρίαν τοῦ ἁγίου πατρὸς ἀποτετυπωμένην τὴν σημερινὴν λειτουργικὴν πράξιν τὴν κατὰ τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν ἀδιακόπως συνεχιζομένην;

Τὸ περίεργον εἶνε, ὅτι μολονότι ἐψύγη ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν καὶ αἱ μάζαι τῶν πιστῶν χαλαρώτερον διακείμεναι ἐμακρύνθησαν τοῦ μυστηρίου, δὲν ἔπαυσε διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἐξηχοῦμενον διαικῶς τὸ φρόνημα τῆς ἐκκλησίας μας, τὸ ἐν τῇ πράξει τῆς λατρείας αὐτῆς ἐπιθέσαν ἀπαραχάρακτον τὴν σφραγίδα αὐτοῦ, καὶ πάντοτε ἔχον διὰ μέσου τῶν γενεῶν τοὺς καὶ ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν ἐνσωματούοντας τοῦτο πιστοὺς. Οὕτω εἰς τὸ τυπικὸν τῆς Εὐεργέτιδος, οὐτινος μεμβράνινον κώδικα ἀπὸ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος χρονολογούμενον ἔχομεν ἐν τῇ Ἑθνικῇ βιβλιοθήκῃ, ἀναγινώσκουμεν ἐν φύλλῳ 185 «ἐκεῖνους τοιγαροῦν *τρεῖς* τῆς ἐβδομάδος μεταληπτέον, ὅσοι περ ἑαυτοὺς ἴσασι καθαρεύοντας τῶν αἰσchrῶν λογισμῶν, λύπης καὶ καταλαλίας, ψεύδους καὶ γέλωτος ἀτάκτου, ἔτι τε μνησικακίας μάλλον καὶ θυμοῦ, αἰσχρολογίας τε καὶ τῶν ὁμοίων. Τοὺς δὲ γε τοῖς εἰρημένους περιπίπτοντας πάθει, δι' ἐξαγορεύσεως δὲ καὶ μετανοίας πρὸς τὴν τούτων σπεύδοντας ἀποχὴν, ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος μεταληπτέον».

Δὲν προτιθέμεθα βεβαίως ἐνταῦθα νά παραθέσωμεν πάσας τὰς μαρτυρίας, τὰς ὁποίας οἱ αἰῶνες τῆς ζωῆς τῆς ἐκκλησίας μας ἐπεσώρευσαν. Ἀπλῶς καὶ μόνον σταχυολογοῦμέν τινας εἰς διαφοροὺς ἐποχὰς ἀνηκούσας, ἐξ ὧν θὰ ἠδύνατο νά συναγάγῃ τις ὅτι παρέμεινεν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὸ φρόνημα τὸ καὶ ἐν τῇ λατρείᾳ ἡμῶν προσλαβὸν ζωηράν τὴν ἑκφρασίαν. Ἡ ἀνωτέρω δὲ μαρτυρία τοῦ τυπικοῦ τῆς Εὐεργέτιδος δεόν νά ἀναχθῇ τουλάχιστον εἰς τοὺς Ι' καὶ ΙΑ' αἰῶνας.

Κατὰ δὲ τὸν ΙΕ' αἰῶνα Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης, τοῦ ὁποῦ τὰ λειτουργικὰ συγγράμματα ἱκανὸν ἀπέκτησαν κύρος μεταξὺ τῶν νεωτέρων, ἐν κεφαλαίῳ ΤΞ' περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας γράφει «περὶ τοῦ συνεχῶς κοινωνεῖν ἅπαντας τῶν φρικτῶν μυστηρίων, ὡς ὑπὲρ πάντα ἐπωφελοὺς ὄντος τοῦ ἔργου», ὅτι ὁ Χριστὸς «τὰ μυστήρια ταῦτα ἡμῖν παρέδωκεν, ἵνα ἐν ὧμεν μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἀρχιερεῖς μὲν καὶ ἱερεῖς, συνεχῶς ἐν προσοχῇ τε καὶ κατανύξει καὶ ἐξομολογήσει ἱεουργοῦντες τῶν φρικτῶν μετέχωμεν. Οἱ λοιποὶ δὲ καὶ αὐτοὶ συνεχῶς ἐν ἐξαγορεύσει καὶ συντριβῇ καὶ εὐλαβείᾳ ψυχῆς τῆς κοινωνίας ἀπολαβέτωσαν, καὶ μὴ τις τῶν φοβουμένων καὶ ἀγαπώντων τὸν Κύριον παρερχέσθω τὰς τεσσαράκοντα (ἡμέρας), ἀλλ' ὅση μάλλον ἰσχύς

1. Ἐπιστολὴ 93 ἢ κατ' ἄλλην ἀρίθμωσιν 289.

αὐτῷ τε καὶ προσοχή καὶ ἐγγύτερον τῇ κοινῇ Χριστοῦ προσέρχεσθαι, καὶ ἐν πάσῃ Κυριακῇ εἰ δυνατόν».

Καὶ κατ' αὐτὰς ἐτι τὰς παραμονὰς τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἐπαναστάσεως, ὅτε τὸ ἔθνος ἐστέναζεν ὑπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν τοῦ κατακτητοῦ, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κινήματος τῶν κολλυβάδων ὁ ἔθνομάρτυς ἅγιος Γρηγόριος Ε' διὰ τῆς ἐν ἔτει 1816 ἐκδοθείσης συνοδικῆς διατάξεως αὐτοῦ παραγγέλλει ὅτι «χρέος ἔχουσιν οἱ εὐσεβεῖς ἐν ἐκάστη ἱερᾷ μυσταγωγίᾳ νὰ προσέρχωνται καὶ νὰ μεταλαμβάνωσι τοῦ ζωοποιῦ σώματος. Διὰ τοῦτο καὶ προσκαλοῦνται παρὰ τοῦ ἱερέως ἐν τῷ Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης προσέλθετε»¹.

Δὲν εἶνε λοιπὸν νέον διὰ τὴν ἰδικήν μας λειτουργικὴν πρᾶξιν καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν αὐτὸ τῆς ρωμαιοκαθολικῆς λειτουργικῆς κινήσεως, ὅσονδῆποτε καὶ ἂν τὸ περὶ συνεχοῦς θείας κοινωνίας φρόνημα τῆς ἐκκλησίας ἡγνοήθη ἢ ἐλησμονήθη ὑπὸ τῶν πολλῶν ἢ καὶ ἐθεωρήθη ὑπὸ τινων ὑπὸ τὸ κράτος παχυλῆς ἀγνοίας διατελούντων ὡς καινοτομία τις καὶ νεωτερισμὸς ἄγνωστος εἰς τὴν παράδοσίν μας. Τὸ μόνον ὅπερ συνέβη κατὰ παρελθὸν πρόσφατον ὡς πρὸς τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο τῆς λατρείας μας εἶνε μόνον ὅτι, ἐνῶ διεφαίνετο καὶ διεκρίνετο σαφῶς ἐν τῇ εἰκόνι τῆς λατρείας μας, τὰ χρώματα τοῦ ὅμως εἶχόν πως ἐξασθενίσει καὶ δὲν παρουσίαζαν τὴν αὐτὴν ζωηρότητα καὶ διαύγειαν, τὴν ὁποίαν καὶ εἰς τοὺς πρώτους τοῦ Χριστιανισμοῦ αἰῶνας. Δὲν συνέβη ἐν τούτοις τὸ αὐτὸ καὶ ὡς πρὸς τὸν διαχωρισμὸν τοῦ βήματος ἀπὸ τοῦ κυρίως ναοῦ διὰ εἰκονοστασίου ἢ τέμπλου, καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὸν μετέπειτα καὶ ἄχρι τοῦ νῦν κρατήσαντα τρόπον τῆς ψαλμωδίας.

ΠΑΝ. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Μ. Γεδεών Κανον. Διατάξεις τόμ. II σελ. 153.

ΔΥΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΙΕΡΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΗΣ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Γ'

Περαιτέρω εἰς τὰς πνευματικὰς, θεολογικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς διαφορὰς δέον νὰ προστεθῶσιν ὡς εἵπομεν, καὶ αἱ φυλετικαί, ἐθνικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀντιθέσεις καὶ ἀντιπάθειαι πρὸ Χριστοῦ μὲν μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ρωμαίων γενικῶς, μετὰ ταῦτα δὲ μεταξὺ τῶν χριστιανῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου καὶ τῶν Παπῶν τῆς Ρώμης. Καὶ μεταξὺ μὲν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ τῶν Ρωμαίων ἦτο φυσικόν, ἐνεκα κυρίως τῶν ἀμοιβαίων τυραννικῶν κατακτήσεων καὶ υποδουλώσεων καὶ τῆς συγκρούσεως μεγάλων ἐθνικῶν καὶ οἰκονομικῶν συμφερόντων αὐτῶν, ν' ἀναπτυχθῇ διαρκὴς ἐχθρότης καὶ διὰστάσις, ἣν ἐπέτειναν καὶ αἱ μεταξὺ αὐτῶν ὑφιστάμεναι σημαντικαὶ διαφοραὶ περὶ

τὸν πολιτισμὸν, τὸ πνεῦμα, τὴν γλῶσσαν, τὸν ἐθνικόν, θρησκευτικόν καὶ κοινωνικόν χαρακτήρα, τὸν βίον, τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα κλπ. Ἀλλ' ἡ αὐτὴ διάστάσις ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ Χριστόν, ἀπὸ δὲ τῆς μεταφορᾶς τῆς πρωτεύουσης τοῦ Κράτους εἰς τὸ Βυζάντιον—εἰς ἣν πρέπει νὰ διδῶμεν τὴν ἐμφύτευσιν τῶν πρώτων σπερμάτων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως σχίσματος—οἱ ἐπίσκοποι Ρώμης τὸ μὲν διετέθησαν ἐχθρικῶς κατὰ τοῦ ἀνατέλλοντος Βυζαντίου ὡς ἐκκλησιαστικοῦ ἅμα καὶ πολιτικοῦ κέντρου, τὸ δὲ ἤρξαντο προσπαθοῦντες ὅπως συγκεντρώσωσι καὶ περιβληθῶσι τὴν διπλὴν ἐξουσίαν τῶν προκατόχων τῶν ἄκρων ἀρχιερέων (pontifices maximi) ὡς καὶ τῶν αὐτοκρατόρων τῆς εἰδωλολατρικῆς Ρώμης, δηλ. ἐξουσίαν ἐκκλησιαστικὴν καὶ πολιτικὴν, ἵνα οὕτω δυνήθωσι νὰ συνεχίσωσι τὸν παλαιὸν καισαρικὸν ἡμιπεριαλισμὸν καὶ ὁλοκληρωτισμὸν τῆς κοσμοκρατείας Ρώμης ὑπὸ τὸν νέον παποκαισαρικὸν μανδύαν, καὶ πρὸς τοῦτο ἐπενόησαν τὴν περὶ τοῦ λεγομένου παπικοῦ πρωτείου θεωρίαν αὐτῶν. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἦτο δυνατόν εἰμὴ νὰ ἐπιφέρωσι μοιραίως σύγκρουσιν οὐ μόνον πρὸς τοὺς Πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου. Καὶ πράγματι οἱ Βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες βαρέως ἔφερον τὴν ἀπώλειαν τῆς κυριαρχίας τῶν ἐπὶ τῆς κεντρικῆς Ἰταλίας, τῆς ὑπαρχείσης ὑπὸ τὸ κατὰ τὸν 1^{ον} αἰῶνα ἰδρυθὲν ὑπὸ τῶν Φράγκων παπικόν κράτος, ὡς καὶ τοὺς νέους πολιτικούς προσανατολισμοὺς τῶν Παπῶν πρὸς τοὺς νεοεμφανιζομένους ἐκάστοτε ἰσχυροὺς ἡγεμόνας τῆς Δύσεως, ὅπως ἐξ ἄλλου καὶ οἱ Πάπαι ἐπίσης ἔφερον βαρέως τὴν ὑπαγωγὴν τῆς νοτίου Ἰταλίας, τῆς Σικελίας καὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ Ἰλλυρικοῦ πολιτικῶς τε καὶ ἐκκλησιαστικῶς ὑπὸ τὸ Βυζάντιον. Ἐπὶ πλέον οἱ Πάπαι, πρὸς εὐχερεστέραν πραγματοποίησιν τῶν ἐκκλησιαστικοπολιτικῶν σχεδίων τῶν, ἐπέδωκον νὰ χειραφετηθῶσι πλήρως ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Βυζαντίου, καὶ πρὸς τοῦτο ἤδη ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1^{ου} αἰῶνος ἔθεσαν ἑαυτοὺς ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἄρτι ἐμφανισθέντων Φράγκων, ὧν μάλιστα τοὺς ἡγεμόνας Πιπῖνον καὶ Κάρολον τὸν μέγαν ἔστεψαν εἰς αὐτοκράτορας¹, συντελέσαντες εἰς τὴν

1. Ὁ Ῥώμης Στέφανος Β' ἔστεψε τὸ 754 τὸν Πιπῖνον per auctoritatem Romani Pontificis, «πεποισθὼς ὅτι ὅσον οὕτω κληρονόμος αὐτὸς γενήσεται τῆς πνεύσεως τὰ λοιπὰ Βυζαντινῆς Ἐξαρχίας» ἐν Ἰταλίᾳ. (Σ. Ζαμπελίου, Βυζαντιναὶ μελέται, Ἀθῆναι 1857, σ. 330 ἐξ.). Ὁ δὲ Ῥώμης Λέων Γ' ἔστεψε τὸ 800 τὸν Κάρολον τὸν μέγαν αὐτοκράτορα τῆς Δύσεως. Ἐντεῦθεν ἀμφότεροι οἱ Φράγκοι οἱτοὶ ἡγεμόνες ἐδώρηναν εἰς τοὺς ἐπισκόπους τῆς Ῥώμης ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀποστόλου Πέτρου τὸ λεγόμενον παπικόν κράτος. (Βλέπ. Β. Στεφανίδου, μν. ἔ. σ. 271 ἐξ.). Οὕτω λοιπὸν ὁ Πάπας «εἰς τὸ ἐξῆς ἀποκαθίσταται ἡγεμὼν πνευματικὸς ἅμα καὶ κοσμικὸς. Ἐντεῦθεν γὰρ ἀκριβῶς ἀρχεται ὁ Παπισμὸς, ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ σχίσμα μεταβαίνει εἰς ἐτέραν φάσιν. Ἡ Ῥώμη καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις ἡμέραν παρ' ἡμέραν χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων».

ἵδρυσιν τῆς δυτικῆς αὐτοκρατορίας, διὰ τῆς ὁποίας περιωρίσθη ἡ ἐξουσία τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων μόνον εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἵνα καὶ αὕτη ἀπειληθῇ βραδύτερον ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς Δύσεως¹. Διὰ τῆς τοιαύτης πολιτικῆς ἐνεργείας τῶν οἱ Πάπαι ἐπεδίωξαν κυρίως ἔνθεν μὲν νὰ διακόψωσι πᾶσαν ἐξάρτησιν ἑαυτῶν καὶ συνάφειαν καὶ σχέσιν πρὸς τὸν ἐν Βυζαντίῳ νόμιμον Ρωμαῖον αὐτοκράτορα, ἔνθεν δὲ νὰ περιβληθῶσιν οἱ ἴδιοι καὶ διὰ πολιτικῆς ἐξουσίας, προκαλέσαντες καὶ ἀποδεχθέντες ὡς δῶρον ἐκ μέρους τῶν Φράγκων ἡγεμόνων τὸ λεγόμενον παπικὸν ἐν Ἰταλίᾳ κράτος, τὸ τεθὲν ὑπὸ τὴν Φραγκικὴν ἐπικυριαρχίαν². Τοῦ λοιποῦ φέρου-

(Σ. Ζαμπέλιος, αὐτόθι σ. 388 ἐξ.), ὅστις καὶ κατωτέρω σ. 395 γράφει: «Ἄρτι γὰρ σχεδιογραφοῦνται τὰ ὅρια, τὰ μέλλοντα νὰ διαστείλωσιν εἰς τὸ ἐξῆς τὸ νεολατινικὸν ἢ νεορωμαϊκὸν ἡμικόσμιον ἀπὸ τοῦ νεοελληνικοῦ. Ἄρτι ἀποβαίνουσιν ἐπαισθηταὶ αἱ ἱστορικαὶ, ἔθνικαί, πολιτικαὶ, ἐκκλησιαστικαὶ καὶ γλωσσικαὶ ἰδιότητες ἐκεῖναι, αἵτινες μετ' ὀλίγον θέλουσι ποικίλῃ τὰς ἐφαμίλλους δύο ἐστίαις τοῦ μεσαιωνικοῦ πολιτισμοῦ, τοὺς δύο τοὺτους πόλους τῆς χριστιανικῆς ἀναγεννήσεως. Ἀπὸ καταλύσεως τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Αὐγουστίνου καὶ βαρβάρων ἐισβολῆς, ἦγουν ἐπὶ 314 ἐνιαυτοῦ (486-800 μ.Χ.) αἱ λέξεις Δύσις καὶ Ἀνατολή εἰς οὐδὲν ἄλλο ἐχρησίμευσαν ἢ εἰς διὰκρίσιν τῶν δύο διχονοοῦντων ἐκκλησιαστικῶν κέντρων Ῥώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦδε ἡ ἐκκλησιαστικὴ αὕτη τῶν λέξεων σημασία μεταβάλλεται βαθμυδὸν εἰς ἐθνολογικὴν. Δύσις καὶ Ἀνατολή ἀποβαίνουσιν ὅροι γεωγραφικοί, σημασίαν ἔχοντες τινὰ ἐμπλεων οὐσίας ἱστορικῆς καὶ πολιτικῆς».

1. Πρβλ. καὶ Γ. Κρέμσν, μν. σ. 475/6: «Διὰ τῆς στέψεως (25 Δεκεμβρίου 800) ὑπὸ τοῦ πάπα Λέοντος Γ' ὡς αὐτοκράτορος τῶν Ῥωμαίων, συμβαδόντος τοῦ λαοῦ, τοῦ μεγάλου Καρόλου ὡς ἱδρυτοῦ τῆς μιᾶς ἰσχυρᾶς δυτικῆς αὐτοκρατορίας ἡγέρθη ἰσχυρὸς ἀντίπαλος κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας, ὅστις συνηγμένον ἐκτοτε μετὰ τοῦ πάπα ὑπέσκαπτε τὰ θεμέλια ταύτης. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο· ὁ Κάρολος καὶ ὁ Πάπας ἠβούλοντο προσέτι ἵνα διὰ τῆς καταλύσεως τῆς Ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας ἀνεγείρωσι τὴν πρὸ τῆς διαιρέσεως τῆς Ῥωμαϊκῆς ἡνωμένην παλαιὰν δυτικὴν αὐτοκρατορίαν δεσπόζουσαν Δύσεως τε καὶ Ἀνατολῆς. Ἡ ὄνειροπολία αὕτη ἤρρετο πάντοτε πρὸ τῶν ὁμμάτων τῆς ψυχῆς πάντων τῶν παπιστῶν καὶ πάντα τὰ σκέμματα αὐτῶν ὡς πολυάγκιστρά τινα πάσης πανουργίας καὶ κακίας εἰς τοῦτο ἐστρέφοντο. Τὸ μέγα ἄρα σχίσμα μετὰ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῶν λαῶν τῆς Δύσεως μίαν οὖν ταῖς ἄλλαις κυριωτάτην ἀφετηρίαν ἐν τῷ σταδίῳ τῶν κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας ἀγώνων μέχρι τῆς πτώσεως αὐτῆς ἔσχεν: αὐτὴν τὴν στέψιν τοῦ μεγάλου Καρόλου, ἀνακηρυχθέντος αὐτοκράτορος τῆς παλαιᾶς Ῥώμης. Ἐντεῦθεν ἡ πνευματικὴ ἐξουσία τῶν παπῶν τῆς Ῥώμης ὁσημέραι κοσμικωτέρα γιγνομένη συνενοῖ σύμπαντα τὸν δυτικὸν κόσμον ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ πρὸς ὀλεθρον ἢ ὑποταγὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου. Τοῦτο δ' ἐδείχθη μυριάκις καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν λεγομένων σταυροφοριῶν. αἵτινες ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἐλευθερώσεως τοῦ τόφου τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν Μωσμεθανῶν ὑπέσκαπτον τὰ θεμέλια ἢ μάλλον ἐκ θεμελιῶν ἀνέτρεπον τὴν Ὀρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν καὶ αὐτοκρατορίαν».

2. Σχετικῶς ὁ Β. Στεφανίδης, μν. ἔ. σ. 317/8, γράφει: «Τὴν ἡ' ἑκατονταετηρίδα ἱδρύθη τὸ παπικὸν κράτος ἐξ ἐπαρχιῶν, αἱ ὁποῖαι πρὸ ὀλίγου ἀνήκον εἰς τὸ βυζαντινὸν κράτος. Οὕτως οἱ Πάπαι ἐγιναν πολιτικοί

σιν οἱ Πάπαι δύο ἕξιν, ἦτοι δύο ἐξουσίας, ἱερατικὴν καὶ βασιλικὴν, ἐκκλησιαστικὴν καὶ πολιτικὴν, ἵνα δὲ κατοχυρώσωσι ταύτας ἐχάλκυσαν τὰ πλαστὰ ψευδοκωνσταντίνεια καὶ ψευδοἰσιδώρεια κείμενα¹. Τοιοῦτοτρόπως ἤδη ἔνα περίπου αἰῶνα πρὸ τοῦ Φωτίου οἱ Πάπαι χάριν ἰδίων ἐκκλησιαστικοπολιτικῶν σκοπῶν καὶ ἐπιδιώξεων εἶχον δημιουργήσει πρῶτον τὸ πολιτικὸν σχίσμα τῆς Δύσεως ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς, τὸ ὁποῖον ἠκολούθησεν ὡς ἀναγκαῖα καὶ ἀναπόφευκτος συνέπεια καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν σχίσμα αὐτῆς, πρωτοστατούντων καὶ πάλιν τῶν Παπῶν².

ἄρχοντες. Τὴν θ' ἑκατονταετηρίδα ἱδρύθη ἡ δυτικὴ αὐτοκρατορία τοῦ μεγάλου Καρόλου. Ὅχι μόνον οἱ Πάπαι εἶχον συντελέσει εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς δυτικῆς ταύτης αὐτοκρατορίας, ἀλλὰ καὶ τὸ παπικὸν κράτος ἀπετέλεσε μέρος οὗτης. Διὰ τῆς ἱδρύσεως τῆς δυτικῆς αὐτοκρατορίας ἡ ἐξουσία τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος, ἡ ὁποία μέχρι τοῦδε κατὰ θεωρίαν ἐξετείνετο ἐφ' ὅλοκλήρου τῆς Δύσεως, περιωρίσθη ὀλοτελῶς εἰς τὴν Ἀνατολήν. Ἐκτὸς τοῦτου, ἡ δυτικὴ αὐτοκρατορία ἔτεινε νὰ ἐπεκταθῇ εἰς βάρος τῆς ἀνατολικῆς, ὡς ἔδε ξεν ἡ μέχρι τοῦδε τύχη τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ βυζαντινῶν ἐπαρχιῶν, βραδύτερον ἢ τύχη τῶν ὑπολειπομένων ἐξ αὐτῶν καὶ, τέλος, ἡ τύχη αὐτοῦ τοῦ βυζαντινοῦ κράτους, καταλυθέντος ὑπὸ τῆς τετάρτης Σταυροφορίας (1204). Αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ἐπομένως ἀξιώσεις τῶν Παπῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἦσαν πολιτικῶς ἐπικίνδυναι. Ὁ πολιτικὸς διχασμὸς ἔφερε τὸν ἐκκλησιαστικὸν διχασμόν. Οἱ Πάπαι δὲν περιωρίσθησαν εἰς ταῦτα, ἀλλ' ἐζήτησαν νὰ γίνωσι κοσμοκράτορες, στηριζόμενοι ἐπίσης ἐπὶ τῶν ψευδοἰσιδωρείων διατάξεων. Ὁ περὶ κοσμοκρατορίας ἀγὼν δὲν ἤρχισεν, ὡς ἄλλοτε ἐφρόνουν, ἀπὸ τοῦ Φρειδερίκου τοῦ Α' τοῦ Βαρβαρόσσα καὶ τοῦ πάπα Ἀδριανοῦ τοῦ Δ' (1155), ἀλλ' ἤδη ἀπὸ τοῦ Νικολάου τοῦ Α' (858-867). Κατὰ τοὺς συγχρόνους αὐτοῦ, «ὁ Νικόλαος ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου αὐτοκράτορα ἐαυτὸν ἐποίησε». («Nicolaus totius mundi imperatorem se fecit»). Οὕτως ἀκόμη καλλίτερον ἐξηγεῖται, διατὶ ἐπ' αὐτοῦ ἤρχισε τὸ σχίσμα. Εἰς τὴν γένεσιν τοῦ σχίσματος συνετέλεσαν βεβαίως ἀφ' ἐνὸς ὁ Ῥώμης Νικόλαος ὁ Α' καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Κωνσταντινουπόλεως Φώτιος ὡς ἄτομα, ὡς χαρακτῆρες σφοδροί, ἄνευ ὑποχωρήσεων καὶ ἄνευ συμβιβασμῶν. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῶσι δημιουργοὶ τοῦ σχίσματος. Ἦσαν μάλλον ἐκπρόσωποι δύο διαφόρων καὶ ἀντιθέτων κόσμων».

1. Περὶ τούτων βλέπ. ἀνωτέρω σ. 58, ὁποσημ. 1. Περὶ τῆς πλαστότητος αὐτῶν καὶ ὁ Β. Στεφανίδης, μν. ἔ. σ. 274, παρατηρεῖ ἐν ἄλλοις, ὅτι «οὐδεμία ἄλλη νοθεία ἐν τῇ παγκοσμίᾳ ἱστορίᾳ συνετελέσθη μετὰ τὸς τῆς χύνης καὶ οὐδεμία ἄλλη εἶχε τόσον μεγάλη ἀποτελέσματα. Τὰ μνημονευθέντα νόθα εἶναι ἀπλᾶ πλάσματα τῆς φαντασίας...». Πρβλ. καὶ F. Heiler, *Altkirchliche Autonomie und päpstlicher Zentralismus*, München 1941, σ. 235 ἐξ., 243 ἐξ.

2. Βλέπ. Χρυσόστομου Παπαδοπούλου, *Τὸ πρωτεῖον τοῦ ἐπισκόπου Ῥώμης*, Ἀθῆναι 1930, σ. 127 ἐξ. Α. Pichler, *Geschichte der kirchlichen Trennung zwischen dem Orient und Occident*, München 1865, τ. I. σ. 146 ἐξ. Ἰδίως ἐν σ. 220 γράφει: «Als die tiefste Wurzel dieser Feindseligkeit mussten wir schon bisher die Verlegung des Kaisertums durch die Päpste und die damit factisch ausgesprochene Entthronung der Herrscher von Byzanz als römischer Kaiser und zugleich die zum Nachtheil der Griechen von den Römern geschehene Erdrückung der Constantinischen Schenkung mit den darauf gebauten Rechten erkennen». Καὶ ὁ Νεκτάριος Πενταπόλεως παρατηρεῖ: «Τίς ἤδη δὲν προβλέπει

τό σχίσμα; Τίς ἤδη ἀγνοεῖ τοὺς λόγους τοῦ σχίσματος; ἡ ἐνότις ἤδη διεσπάσθη ἐσωτερικῶς, ὁ ἠθικὸς δεσμός ἀπεκόπη, τὸ χάσμα ἠνέφκεται, καὶ τὸ ἀπόστημα ἐστήκε μέγα διαχωρίζον τὴν Δυτικὴν ἢ μᾶλλον τὴν Ρωμαϊκὴν τῆς Ἀνατολικῆς, ἢ μᾶλλον τῆς μιᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ Πάπαι ἀπέβησαν Ρωμαῖοι Αὐτοκράτορες, ἡ δὲ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία, ἡ αὐτοκράτειρα Ἐκκλησία, ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης ἐπίσκοπος τῶν ἐπισκόπων ὅλου τοῦ κόσμου. Ἡδὴ ὁ Πάπας ἐγένετο θεάνθρωπος, διότι χειρίζεται θεῖω καὶ ἀνθρωπίνω δικαίῳ δύο ὑψίστας δυνάμεις, τὴν θεῖαν δύναμιν, τὴν ἀπορρέουσιν ἐκ τοῦ ἀξιώματος τοῦ Πέτρου, τοῦ στόματος τῆς ἀληθείας, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ἀληθῶς ἀδιάφυστον καὶ ἀδιάπτειστον, καὶ τὴν ἀνθρωπίνην, τὴν ἀπορρέουσιν ἐκ τῶν δωρεῶν τῶν Αὐτοκρατόρων. Τίς ἀντιστήσεται πρὸς αὐτούς; τίς δύναται νὰ ἀτενίσῃ πρὸς τὸ ὕψος τὸ παπικόν; τίς νὰ ἀντοφθαλμίῃ πρὸς τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτῶν; Ἡ Δύσις ἀπᾶσα ἤδη προσπεσοῦσα προσεκύνησεν αὐτόν, ἀλλ' ἡ Ἀνατολὴ δὲν ὑποτάσσεται ἢ Ἀνατολὴ ἐμμένει ἐν τοῖς τῆς Ἐκκλησίας κανόσιν, οὐδ' ἀναγνωρίζουσιν οἱ τῆς Ἀνατολῆς ἐπίσκοποι τῷ Πάπᾳ ἐπικυριαρχίαν ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Παραθεωροῦσι τὴν ἐν τῇ Δύσει δεσποτείαν του καὶ ἐνίοτε μὲν θαυματοῦσι τοὺς μεγαλείων τῶν Παπῶν, ἀλλ' ἐνόσω τοῦτο ἐξασκεῖται ἐν τῇ Δύσει ἐν τῇ Ἀνατολῇ οὐδὲν ἀνέχονται, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐπέμβασιν ἀνέχονται αὐτὸν διὰ τὴν Δύσιν, ἀλλ' ἀποκροῦσιν ὅλαις δυνάμεσι διὰ τὴν Ἀνατολήν. Τοιαύτη ἦτο ἡ θέσις καὶ αἱ σχέσεις τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ Ἡ' αἰῶνος, ἡτις κατὰ τὸν Θ' καὶ Ι' αἰῶνα ἔληξεν εἰς σχίσμα» (μν. ἔ. σ. 199-200).

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΚΑ

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

[25 Μαρτίου]

Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου εἶναι μία τῶν μεγάλων θεομητορικῶν ἐορτῶν, ἡτις ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου καὶ τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἐορτάζεται τὴν 25 Μαρτίου· εἶναι δὲ ἀφιερωμένη εἰς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ πρὸς τὴν Παρθένον Μαρίαν εὐαγγελισμοῦ τοῦ μυστηρίου τῆς ἐξ Αὐτῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου. Περὶ τοῦ ὑπερφυοῦς τούτου γεγονότος ὑπάρχει ἀφήγησις ἐν μόνῳ τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Λουκᾶ καὶ δὴ λεπτομερῆς, ὅπερ ἀνταποκρίνεται πλήρως εἰς τὴν σπουδαιότητα αὐτοῦ ὡς κεφαλαίω τῆς ἡμετέρας σωτηρίας. Συντελέσθη ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ τὸ μέγα μυστήριον τῆς ἐνσαρκώσεως: «ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν». Τοῦτο ἐγένετο «τῷ ἔκτῳ μηνί», δηλαδή, οὐχὶ τὸν ἕκτον Ἰουδαϊκὸν μῆνα, ἀλλὰ τὸν ἕκτον μῆνα μετὰ τὴν σὺλληψιν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

Περὶ τῆς χρονολογίας τῆς συστάσεως τῆς ἐορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ δὲν ὑπάρχει ἱστορικὴ μαρτυρία. Τινὲς ἀνάγουν τὴν ἐορτὴν μέχρι καὶ

τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀποστόλων, ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη δὲν ἔχει ὑπὲρ ἑαυτῆς ἱστορικὰ δεδομένα. Ἀπόπειρα ὡσαύτως ἐσημειώθη ἀποδόσεως τῆς ἐορτῆς εἰς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἐν σχέσει πρὸς τρεῖς λόγους ἀποδιδόμενους ὑπὸ τοῦ Vossius εἰς τὸν ἀγ. Γρηγόριον τὸν θαυματουργόν², ἀλλ' ἡ μὴ γνησιότης τῶν λόγων τούτων εἶναι ἤδη ἀποδεδειγμένη³. Τὸ αὐτὸ δέον νὰ λεχθῇ καὶ περὶ τῆς ὁμιλίας τῆς ἀποδιδόμενης εἰς τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον⁴, ὡς καὶ περὶ ἄλλων εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν λόγων ἀποδιδόμενων εἰς ἀρχαίους τῆς Ἐκκλησίας Πατέρας⁵. Οἱ εἰς τὸν Πέτρον Χρυσόλογον († 450) ἀποδιδόμενοι λόγοι πιθανῶς συνετάχθησαν ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Φηλικος, ἐνὸς τῶν διαδόχων του εἰς τὴν ἔδραν τῆς Ῥαβέννης (708), ἡ πιθανώτερον ὑπὸ τοῦ Πέτρου Νταμιάνη τοῦ ια' αἰῶνος. Δύο ὁμιλίαι εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν ἀποδιδόμεναι εἰς τὸν Ἀναστάσιον Α' Ἀντιοχείας (599)⁶ φαίνεται ὅτι εἶναι ἔργα Ἀναστασίου τινὸς Ἀββᾶ τοῦ η' αἰῶνος. Μεταγενέστεροι ὡσαύτως θεωροῦνται ὑπὸ τῶν ἐρευνητῶν καὶ δύο λόγοι εἰς τὴν ἐορτὴν ταύτην, ἀποδιδόμενοι εἰς τὸν διαπρεπῆ πρεσβύτερον τῆς Ἐκκλ. Ἱεροσολύμων Ἡσύχιον († μετὰ τὸ 451)⁷. Ἡ ἐν Λαοδικεῖᾳ σύνοδος (περὶ τὸ 360), ὁμιλοῦσα εἰς τὸν 51ον κανόνα περὶ μὴ ἐορτασμοῦ κατὰ τὴν μεγάλην Τεσσαρακοστὴν τῶν ἡμερῶν τῶν μαρτύρων, οὐδὲν λέγει περὶ τῆς ἐορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἐν ᾧ ἡ ἐν Τρούλλῳ σύνοδος (692), ἐπαναλαμβάνουσα τὸν κανόνα τῆς ἐν Λαοδικεῖᾳ τοπικῆς συνόδου, συμπληροῖ αὐτὸν εἰς τὸν 52ον κανόνα τῆς περιλαμβάνουσα καὶ ταύτην τὴν ἐορτὴν⁸. Περὶ τῆς ἐν λόγω ἐορτῆς μνεία γίνεται καὶ ἐν τῷ Πασχάλῳ Χρονικῷ τοῦ ἔτους 624⁹. Ἡ ἀρχαιότερα περὶ τῆς ἐορτῆς ἀξιόπιστος μαρτυρία, ἡτις γίνεται ἀποδεκτὴ σήμερον ὑπὸ τε τῶν ἐκδοτῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Μαρτυρολογίου¹⁰ καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστ. ἱστορικῶν¹¹, προέρχεται ἐκ τοῦ Ἀβραμίου, Ἐπισκόπου Ἐφέσου (στ' αἰῶνος), ὅστις εἰς λόγον του εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν, διασωθέντα ἐν κώδικι τοῦ ιβ' αἰῶνος τῆς βιβλιοθήκης τῆς Λυών, λέγει τὰ ἀκόλουθα: «... Ἐπειδὴ δὲ ὁ καιρὸς καλεῖ ἡμᾶς περὶ τῶν ἐπαγγελθέντων ἀποδοῦναι τὸν λόγον, ὅπως

1. Acta SS. Mart. III 534 ἐξ.

2. Migne 10, 1145 ἐξ., 1156 ἐξ., καὶ 1172 ἐξ.

3. Δημ. Μπαλάνου Πατρολογία. σελ. 176.

4. Migne 28, 917-940.

5. Βλ. ἄρθρον τοῦ F. Cabrol Annonciation (Fête d' I') ἐν Dictionnaire d'Archéol. Chrét. et de Liturgie, I, β, σ. 2241-2255.

6. Migne 89, 1376-1389 καὶ Δημ. Μπαλάνου ἐνθ. ἀν. σ. 522.

7. W. Smith A Dictionary of Christian Antiquities, II 1141.

8. Migne 93, 1453-1468. Δ. Μπαλάνου ἐνθ' ἀν. σ. 427.

9. Ἀμίλια Ἀλιβιζάτου. Οἱ ἱεροὶ Κανόνες², Ἀθήναι 1949, σ. 99.

10. Πασχάλιον Χρονικὸν I (ἐκδ. Βόν.) σ. 733.

11. Propylaeum ἐνθ. ἀν.

12. Βασιλεῖον Στεφανίδου Ἐκκλ. Ἱστορία, σ. 290.

1. Synax. Eccl. CP. σ. 557. Propylaeum ad Acta Sanctorum Decembris, Martyrologium Romanum, Bruxellis. 1940, 111/112.

2. Λουκ. Α' 26-38.

3. Ἰωάν. Α' 14.

τῇ πληροφορίᾳ πόθον τιὰ ὑμῖν ἐμποιήσαντες προτρέψωμεν καὶ ὑμᾶς τὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἡμέραν ἑορτάζειν, καὶ τάχα εἰπεῖν τῶν ἄλλων πάντων σπουδαιότερον, ἐξ ἐκείνου τοῦ λόγου ἄρξομαι τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως, ἀφ' ᾧ μὴδὲ ὑμεῖς ἀντρεῖτε...»¹. Ἐντεῦθεν ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ λόγου τοῦ Ἀβραμίου «προτρέψωμεν καὶ ὑμᾶς τὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἡμέραν ἑορτάζειν» σαφῶς συνάγεται ὅτι ἡ ἑορτὴ ἦτο ἤδη γνωστὴ κατὰ τὸν σι' αἰῶνα εἰς ἄλλην Ἐκκλησίαν τῆς Ἀνατολῆς, πιθανῶς Μικρασιατικὴν, ἢ τὴν Ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων.² Ὁ καθορισμὸς τῆς 25 Μαρτίου ὡς ἡμερομηνίας ἑορτασμοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐξηρτήθη πιθανῶς ἐκ τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων, ἥτις ἤρχισε νὰ πανηγυρίζεται ἐν τῇ Ἀνατολῇ τὴν 25 Δεκεμβρίου περὶ τὰ τέλη τοῦ δ' αἰῶνος.³ Ἐφ' ὅσον, κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον, ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων ἐμφανίζεται ὡς αἰτία πασῶν τῶν λοιπῶν ἑορτῶν⁴, εἶναι λίαν

φυσικὸν ὅτι, ταύτης ἑορταζομένης τὴν 25 Δεκεμβρίου, ἡ 25 Μαρτίου ἀφ' ἑαυτῆς ἐνεφανίσθη ὡς ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, διότι τὸ ἐν τῷ μεταξύ χρονικὸν διάστημα εἶναι ἑννεάμηνον.

Ἐκκλησιαστικοὶ τινες συγγραφεῖς ἐξ ἄλλου συνδέουν τὸν χρόνον τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ πρὸς τὸν χρόνον τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου, διότι, ὡς γνωστόν, ἡ 25 Μαρτίου, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς ἡμέρα τῆς ἐαρινῆς ἡμερίας, ἐξ ἐπιδράσεως τῶν Ἰουδαίων καὶ δὴ τοῦ Φίλωνος, ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ἡμέρα τῆς δημιουργίας.⁵ Ὁ συγγραφεὺς τῶν εἰς τὸν Ἀναστάσιον Α' Ἀντιοχείας ἀποδιδομένων λόγων λέγει σχετικῶς τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικὰ: «Ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἔπρεπε ἄρξασθαι τῆς συμπήξεως, ἐν ᾗ καὶ ἡμεῖς τῆς γενέσεως... Διὸ ἐν αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀπεισάλη ὁ Γαβριὴλ εὐαγγελιζόμενος τῇ Παρθένῳ τὴν ἄφθορον γέννησιν καὶ τὴν ἑσομένην τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῆς σωτηρίαν προκαταγγέλλων αὐτῇ... Ταύτην ἄγομεν ἑορτὴν καὶ πανήγυριν, τῆς μὲν ἀγίας καὶ σεμνῆς ταύτης Παρθένου Εὐαγγελισμὸν, παντὸς δὲ τοῦ κόσμου γενέσιον» διὸ πάντα εἰς τάξιν μετεποιήθη καὶ κόσμον ἢ πρὶν ἀκοσμία ἐδέξατο, διὸ δι' ἡμᾶς γέγονε καθ' ἡμᾶς

Βυζαντινὸν βημόθυρον τῆς μονῆς Σινᾶ τοῦ ιγ' αἰ.
(ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Σωτηρίου)

1. M. Jugie Abraham d'Éphèse et ses écrits, ἐν Byzantinische Zeitschrift, τ. 22 (1913), σ. 37-59. Εἶναι ἀξιόσημειωτος ἡ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ πληροφορία τοῦ Ἀβραμίου, καθ' ἣν ἐκ τῶν μεγάλων Πατέρων οἱ Ἀθανάσιος, Βασίλειος, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Ἰωάν. ὁ Χρυσόστομος, Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρ. καὶ Πρόκλος, «ἐν τῇ μεγάλῃ ἡμέρᾳ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ οὐδεὶς φαίνεται ἐξ αὐτῶν λόγων συντεταχῶς». Αὐτόθι σ. 49.

2. Χρυσόστομον Παπαδοπούλου (Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν) Ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἱεροσολύμων «Ν. Σιών» ΛΓ' (1938) σ. 127, καὶ ἀνάτυπον.

3. Χρυσόστομον Παπαδοπούλου ἔνθ' ἀν. σ. 3 ἐξ.

4. «Ἡ ἑορτὴ μέλλει προσελαύνειν ἢ πασῶν τῶν ἑορτῶν σεμνοτάτῃ καὶ φρικωδεστάτῃ, ἣν οὐκ ἂν τις ἀμάρτοι

μητρόπολιν πασῶν τῶν ἑορτῶν προσειπῶν. Τίς δέ ἐστιν αὕτη; Ἡ κατὰ σάρκα Χριστοῦ γέννησις. Ἀπὸ γὰρ ταύτης τὰ Θεοφάνεια καὶ τὸ Πάσχα τὸ ἱερὸν καὶ ἡ Ἀνάληψις καὶ ἡ Πεντηκοστὴ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ὑπόθεσιν ἔλαβον... Ὡστε ἐντεῦθεν, ὡς περ ἀπὸ τινος πηγῆς, ποταμοὶ ἐκείνοι ρυέντες, αὗται ἐτέχθησαν ἡμῖν αἱ ἑορταί». Migne 48, 1β, 725 ἐξ.

1. Πρβλ. Βασ. Στεφανίδου ἔνθ' ἀν. σ. 287 καὶ τὴν αὐτόθι βιβλιογραφίαν.

ὁ πλάσας ἡμᾶς, ἀνακαινίζων τὴν παλαιωθεῖσαν αὐτοῦ καὶ φθαρεῖσαν εἰκόνα καὶ ἀναμορφῶν αὐτὴν εἰς κάλλους περιουσίαν, μονοουχὶ βοῶν πρὸς ἡμᾶς· ἐπειδὴ σήμερον πλασθέντες ἀπερρύνετε, καὶ πρὸς θάνατον κατεούρητε, σήμερον δι' ὑμᾶς ὁ πλάστης πλάττοιμαι, ἵνα μου τῇ σαρκὶ ταύτῃ, τῇ νῦν πλαιτομένη, πρὸς τὴν προτέραν ἐπαναγάγω ζωὴν· δι' αὐτὸ συμπλεκόμενος τῷ θανάτῳ, καὶ θανατῶν αὐτόν, ὥσπερ ἦν ἄξιον»¹.

Συμφώνως πρὸς τὸ μνημονευόμενον μέγα γεγονός τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου, τῇ 25 Μαρτίου εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἑορτῆς, τῆς ὁποίας ποιηταὶ ὑπῆρξαν ὁ Ἀνδρέας Κρήτης, Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, Κοσμάς ὁ Μαΐουμᾶ, Ἰωάννης μοναχός, ὁ Θεοφάνης καὶ ἄλλοι², παρίστανται καὶ διάφοροι λεπτομέρειαι τοῦ ἀγγελικοῦ εὐαγγελισμοῦ. Οὕτω, τὰ πρῶτα στιχηρὰ προσόμοια τοῦ ἐσπερινοῦ «Βουλὴν προαιώνιον» κλ. παρουσιάζουν συνομιλίαν τάχα τοῦ ἀρχαγέλου Γαβριὴλ μετὰ τὴν Παναγίαν Παρθένον.

Τὰ ἄκρα μὲ τὰ ὁποῖα συνέπιπτεν ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ πρὸ τῆς διορθώσεως τοῦ ἡμερολογίου (1924) ἦσαν ἡ Παρασκευὴ τῆς γ' ἑβδομάδος τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς, ὅτε καὶ ἐξησθένει ἡ δι' αὐτὴν νηστεία, καὶ ἡ Τετάρτη τῆς Διακαινησίμου³.

Αἱ ἀρχαιότεραι τῶν ὁμιλιῶν εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην πλὴν τῆς τοῦ Ἀβραμίου Ἐφέσου εἶναι αἱ τοῦ Αντιπάτρου Βόστρων⁴, τοῦ Σωφρονίου

Ἱεροσολύμων¹, τοῦ Ἀνδρέου Κρήτης², καὶ τοῦ Γερμανοῦ α' ΚΠόλεως³. Διεσώθησαν ὡσαύτως καὶ ἄλλοι ἐγκωμιαστικοὶ λόγοι εἰς τὴν ἑορτὴν οἱ τοῦ Ἰσιδώρου Θεσσαλονίκης⁴, τοῦ Θεοδώρου ἐλαχίστου μοναχοῦ ἐρημίτου⁵, τοῦ Φωτίου ΚΠόλεως⁶, τοῦ Ἰωάννου Γεωμέτρου⁷, τοῦ Ἰωάννου μοναχοῦ τῆς μονῆς Κοκκινοβάφου⁸, τοῦ Γερμανοῦ β' ΚΠόλεως⁹ καὶ πολλῶν ἄλλων¹⁰.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ φαίνεται ὅτι ἀρχικῶς κατετάσσετο εἰς τὰς Δεσποτικὰς ἑορτάς, ἀφιερωμένη εἰς τὴν ὑπερφυσικὴν Σύλληψιν τοῦ Κυρίου, βραδύτερον δὲ κατετάχθη εἰς τὰς Θεομητορικὰς. Τὸ Καλλενδάριον τῆς Αἰθιοπίας δὲν ἀποκαλεῖ αὐτὴν Εὐαγγελισμόν, ἀλλὰ Σύλληψιν τοῦ Χριστοῦ¹¹.

Ἐν τῇ Δύσει ἤρχισε βραδύτερον ὁ ἑορτασμός τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, πρώτη δὲ περὶ αὐτοῦ μνεῖα ἐν Ῥώμῃ ἀπαντᾷ εἰς τὰ Ποντιφικὰ γράμματα, ὅπου ἀναφέρεται ὅτι ὁ Πάπας Σέργιος α' (687—701) διέταξε λιτανεῖαν κατὰ τὰς τέσσαρας Θεομητορικὰς ἑορτάς¹².

Πρεσβύτερος ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΠ. ΡΑΜΦΟΣ π. Θ.

1. Αὐτόθι 87, 3, 3217—3288.

2. Ἐνθ' ἀν. 97, 881—913.

3. Ἐνθ' ἀν. 98, 320—340.

4. Αὐτόθι, 139, 72—117.

5. BHG² 1123.

6. Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Φωτίου λόγοι καὶ ὁμιλίαι ὀγδοήκοντα τρεῖς. (ἐκδ. Σ. Ἀριστάρχου) Β', ΚΠολις (1900), σ. 230—45, 368—380.

7. Migne 106, 812—848.

8. Ἐνθ' ἀν. 127, 632—60. Ἰδὲ καὶ Ἰ. Ράμφου Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, «Ἐκκλησία» ΚΕ' (1948) σ. 364.

9. Αὐτόθι 140, 677—736.

10. Πρβλ. Σωφρονίου Εὐστρατιάδου Συμπλήρωμα ἀγίου καταλόγων Βατοπεδίου καὶ Λαύρας σ. 30. Ἐκ τῶν νεωτέρων ἐξ ἐπόψεως θεολογικῆς ἐξήρουν τὴν ἑορτὴν, μετὰ τῶν ἄλλων, ὁ Ἠλίας Μηνιάτης (Διδασχάι, Βενετία, 1838, σ. 171—175 καὶ 254—263), Μακάριος ὁ Πάτριος (Εὐχγγελικὴ σάλπιγξ, Ἀθήναι, 1868, σ. 142 ἐξ.) καὶ ὁ Γρηγόριος Παπαμιχαήλ (ἐν περιοδικῶ τῶν Πατρῶν «Ἀλήθεια» ἀριθ. 11, [1948] σ. 33—47, καὶ ἀνάτυπον).

11. Βλ. ἄρθρον Παν. Τρεμπέλα ὁ Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου ἐν Μ.Ε.Ε., ΙΑ' 691.

12. Liber pontificalis (éd. Duchesne), I, 371, 376, 381, καὶ notes 43 καὶ 44. Propylaeum ἐνθ' ἀν. 112.

ΝΕΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Τελευταίως ἀπεστάλησαν εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Ἀμίλκων Ἀλιβιζάτον τὰ κάτωθι χρηματικὰ ποσὰ καὶ εἶδη διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος:

- 1) 4144 κορώνες διὰ τὴν Ἱ. Μητροπόλιν Ἐδέσσης, δῶρον τῆς Πρεσβυτεριανῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀμερικῆς.
- 2) 3600 κορώνες, δῶρον Σουηδικῆς βοήθειας τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τοὺς πρόσφυγας ἱερεῖς.
- 3) 16734, 5 σελ. 4 πέννες δῶρον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ν. Ζηλανδίας διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν.
- 4) 1235 δέματα μεταχειρισμένου ἱματισμοῦ.
- 5) 114 κιβώτια μεταχειρισμένων ὑποδημάτων.
- 6) 250 χαρτοκιβώτια διαφόρων τροφίμων.
- 7) 1470 σάκκοι σίτου.
- 8) 44 σάκκοι ὀρούρης.
- 9) 489 σάκκοι κριθῆς.
- 10) 762 σάκ-

1. Migne 89, 1384 ἐξ. Ἐν τῷ ἀρχαίῳ ἱερωνυμικῷ Μαρτυρολόγιῳ τῇ 25 Μαρτίου γίνεται μνεῖα τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου (Propylaeum ἐνθ' ἀν.), ἐν δὲ τῷ Συναξαρίῳ τῆς Ἐκκλησίας ΚΠόλεως τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ φέρεται «ἡ ἐν τῷ Κυρίῳ πάσχα Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ» (Synax. Eccl. CP. σ. 557). Τῇ 26 Μαρτίου τιμᾶται ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας δι' ἰδίας ἑορτῆς καὶ ὁ Γαβριὴλ «ὡς τῷ θεῷ καὶ ὑπερφυεῖ καὶ ἀρρήτῳ μυστηρίῳ» ὑπουργήσας. (Synax. Eccl. CP. σ. 559).

2. Μηνιαίων Μαρτίου (Ἐκδοσις Βαρθελομαίου Κουτλουμουσιανοῦ) Βενετία 1843, σ. 111 ἐξ. Ἰδιαίτερας ἀκολουθίας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἰδὲ ἐν L. Petit Bibliographie des Acolouthies grecques, σελ. 143· κανόνα ἱαμβικὸν τοῦ Νικολάου αὐθέντου Οὐγγροβλαχίας ἰδὲ ἐν κωδ. 1490, 3, παρὰ Σπυρ. μοναχῷ Δανειώτῃ καὶ Σωφρ. Εὐστρατιάδῃ Κατάλογος τῶν κωδ. τῆς Μεγίστης Λαύρας. Ὁ Δημ. Μπαλᾶνος ἀποδέχεται ὡς πιθανωτέραν τὴν γνώμην, καθ' ἣν ὁ ἀκάθιστος ὕμνος «ἐγράφη κατὰ τὸν 5' αἰ. πρὸς ἐξέμνησιν τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ ὅτι βραδύτερον, πιθανῶς ἐπὶ Ἡρακλείῳ», ἐξ ἀφορμῆς καταστροφῆς τῶν κατὰ τῆς πρωτευούσης ἐπιδραμόντων ἐχθρῶν, ἥτις ἀπεδόθη τῇ Θεοτόκῳ, προσετέθη εἰς τὸν ὕμνον τὸ κοντάκιον «τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ...». Πατρολογία σ. 558 καὶ 569. Ἀκολουθίαν εἰς τὰ προεόρτια τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐν διαφόροις κώδιξι βλέπε παρὰ Πρ. Λεοντοπόλεως Σωφρονίῳ Ταμεῖον ἐκκλ. ποιήσεως, «Ἐκκλ. Φάρος» ΜΗ' (1949) σ. 72 ἐξ.

3. Περὶ τῆς ἀρχαίας τυπικῆς διατάξεως τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἰδὲ Δημητριάδου τ. I (Τυπικά) σ. 429—444. Πρβλ. καὶ Θεσσαλιώτιδος Ἰεζεκιήλ Ἡ μεταθέσις τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ «Ἐνασίμα» ἐπὶ 35ῃ ἐπετηρίδι τῆς ἐπιστημ. δράσεως τοῦ μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσ. Παπαδοπούλου, ἐπιμελεῖα Γρηγ. Παπαμιχαήλ, Ἀθήναι, 1931, σ. 485—88 ὡς καὶ Μαν. I. Γεδεῶν Βυζαντ. ἑορτολόγιον, σ. 85 ἐξ.

4. Migne 85, 1776—1792.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ὁ Εὐαγγελισμός.

Τὴν 25ην Μαρτίου ὥρισεν ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν εἰς πανηγυρισμὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Παρθένου τῆς Ναζαρέτ. Ἡ μυστηριώδης ἐκεῖνη στιγμή ἐσημείου «τοῦ χρόνου τὸ πλήρωμα», καθ' ὃ μετεστράφη ὁριστικῶς τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας ὁ ροὺς κατὰ τρόπον μοναδικόν. Τὸ σημεῖον τῆς ἱστορικῆς ἐκείνης στροφῆς ἀπετέλεσε καμπή, «εἰς κεφαλὴν γωνίας» τῆς ὁποίας ἐγεννήθη ὁ καταπροφητικὴν πρόρρησην ἐκ Πνεύματος Ἁγίου μέλλον νὰ τεχθῇ ὑπὸ τῆς Παρθένου Μαρίας «υἱὸς Θεοῦ», εἰς ὃν θὰ ἐδίδετο τὸ ὄνομα Ἰησοῦς, «αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν». Διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία δοξολογεῖ ἐκεῖνο τὸ γεγονός, ὡς «τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου τὴν φανέρωσιν». Τὸ μυστήριον δὲ ἐν τούτῳ συνίστατο: ὅτι «ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ υἱὸς ἀνθρώπου γίνεται, ἵνα, τοῦ χείρονος μεταλαβὼν, μεταδῶ μοι τοῦ βελτίονος»· ἂν πάλοι ψευθεῖς ὁ Ἀδὰμ καὶ «Θεὸς ἐπιθυμήσας οὐ γέγονε», διὰ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Παρθένου «ἄνθρωπος γίνεται Θεός, ἵνα Θεὸν τὸν Ἀδὰμ ἀπεργάσῃται». Τὰ ἱστορικὰ τοῦ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐορτασμοῦ τοῦ ὑπερφανοῦ γεγονότος ἐκτίθενται ἐν ἄλλῃ τοῦ ἀνὰ χεῖρας φύλλου σελίδι. Ἡ μεγίστη ὁμως θεολογικὴ σημασία τοῖς θεαῖς ἐνανθρωπήσεως ἐνέχει ἄφθαστον ὑψίστων ἐννοιῶν πλοῦτον, εἰς ὅς συναντιῶνται ἡ Παλαιὰ καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη ἐν τῷ μεταίχμῳ δύο ἱστοριῶν, τὸ ἀπὸ τοῦ ὁποίου φῶς ἐνῶ συντελεῖ εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ παρελθόντος, καταυγάζει ταῦτο χρόνως τὸ ἀπὸ τῆς Κ. Διαθήκης ἀρξάμενον μέλλον. Ἡ θεία δὲ Πρόνοια ὥρισεν ὅπως, μετὰ τῶν θρησκευτικῶν ἐλευθερίων, τὸ Γένος ἡμῶν συμπανηγυρίξῃ καὶ τὰ ἐθνικὰ ἐλευθέρια.

Ἡ «Πρόνοια βορείων ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος».

Ἡ τῇ 27 λήξαντος μηνὸς ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρθενώ» ἀνακοινωθεῖσα καὶ τῇ 4 ἱσταμένου πρὸς εὐρυτέραν γῶσιν δημοσιευθεῖσα λογοδοσία τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ «ἐράνου βορείων ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος» περὶ τοῦ δι' αὐτοῦ κατὰ τὴν διετίαν 1948 καὶ 1949 συντελεσθέντος ἔργου κατέδειξε τρία κυρία: πρῶτον, τὴν στενὴν καὶ εὐρεῖαν τῶν ἑλλήνων ἀλληλεγγύην, δεύτερον, τὴν εὐμέθοδον διοργάνωσιν

.....
κοι δημητριακῶν καρπῶν. 11) 20 δέματα κουβέρτες διὰ τὰς Ἱερατικὰς Σχολὰς. 12) 307 δέματα ρετάλια ὑφασμάτων. 13) 4 κιβώτια γυναικείων τσαντιῶν. 14) 1 κιβώτιον ἀδιάβροχα. 15) 23 κιβώτια διαφόρων εἰδῶν ραφῆς. 16) 3 κιβώτια νοσοκομειακῶν εἰδῶν.

Διὰ τὴν Ἐκκλησίαν Κρήτης.

α) 60 σάκκοι ζαχαρώς. β) 200 κιβώτια λαρδί. γ) 250 κιβώτια κοκιοποιημένου γάλακτος. δ) 300 σάκκοι δημητριακῶν καρπῶν (σούπας).

Τὰ εἶδη ταῦτα, διαβιβασθέντα εἰς τὴν Συνδικτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν σχέσεων μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν, διανέμονται διὰ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων.

τῆς καὶ τρίτον, τὴν δι' ὅλον τοῦ ὄντως τεραστίου ἔργου τοῦ Ἑράνου διήκουσαν θερμουργὸν καὶ ἐνταῖαν πνοήν. Εἶπε γνωστὴ ἡ ὑπὸ τοῦ ξενικιότητος κομμουνιστοσυμμοριτισμοῦ προξενηθεῖσα εἰς τὴν χώραν καὶ τὸν λαόν τῆς, ἰδίως τῶν βορείων ἐπαρχιῶν τῆς, ἀφάνταστος ἐρήμωσις καὶ καταστροφή. 700,000 συμμοριόπληκτοι τῶν πάντων ἐστρωμένοι ἐξεπατριόθησαν· χιλιάδες χωρίων μετεβλήθησαν εἰς ἐρείπια· δεκάδες χιλιάδες παιδιὰν ὠρφανίσθησαν ἢ ἠτένισαν τὸν ἐκ πείνης καὶ γυμνότητος θάνατον· τὰς οἰκογενεῖας τῶν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μαχομένων ἠπεῖλει τὸ φάσμα τῆς ἐσχάτης ἐνδείας· τὸ Κράτος ἠτένιζεν ἀπελπι τὰ τεράστια προβλήματα τῆς πρωτοφανοῦς συμφορᾶς. Καὶ ἤρκεσεν ἡ ἐκ βασιλικῆς πρωτοβουλίας Ἐκκλησίαις πρὸς τὸ Πανελλήνιον, διὰ νὰ διατηρηθῇ πρὸς τὰ ἐλλεινὰ θύματα τῆς τρομερᾶς καταστροφῆς τοιαύτη ἐνάμιλος ἐρατικὴ προθυμία, ὥστε κατὰ τὴν διαρρεῦσασαν διετίαν νὰ συρρεῦσουν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Ἑράνου ὑπὲρ τὰ 130 δισεκατομμύρια δραχμῶν πρὸς ἀνακούφισιν τῶν παθόντων.

Τὸ ἔργον τῆς «Προνοίας».

Ἀλλ' ἂν ἡ ἀλληλεγγύη αὕτη διεγράψωσεν τὴν εὐγένειαν τῶν ἑλληνικῶν αἰσθημάτων, ὁ ἐξ αὐτῶν συγκομισθεὶς Ἑράνος καθ' ἑαυτὸν ἀπετέλει τὴν ἀπλὴν μόνον βάσιν τοῦ εἰς ὃν ἀφεῶρα μεγάλου σκοποῦ. Ἐπ' αὐτῆς ἀπέκειτο νὰ ἐγεσθῇ ἡ μεγάλη οἰκοδομή, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς φλαδέλφου τοῦ ὅλου λαοῦ προσπαθείας. Καὶ εἰς τοῦτο ἐπεδείχθη καταπλήξασα καὶ τοὺς ξένους οὐ μόνον ἐντέλεια, ἀλλὰ καὶ πρωτοτυπία ὄντως πρωτοφανῆς, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὴν ὑπὲρ τοῦ παιδικοῦ κόσμου μέριμναν. Ἰδρῦθησαν ἀνὰ τὸ κράτος ὑπερπεντήκοντα παιδοπόλεις, ὅπου, πρὸς τῇ διὰ τῆς τροφῆς καὶ τῆς ἐπενδύσεως περιθάλπει, αἱ χιλιάδες τῶν τροφίμων τῶν ὑπὸ τὴν διήκουσαν διὰ τῶν πρωτοτύπων τοῦτων σχολείων τῶν ἀνωτέραν πνοὴν ἔμαθον—ὡς λέγει ἡ Ἐκθεσις—«νὰ ἀγαποῦν συνειδητὰ τὸν Θεὸν καὶ τὴν Πατρίδα τῶν, νὰ σέβωνται τὸν πλησίον τῶν, νὰ ἐκτιμοῦν τὰ δ καὶ ὠματα τοῦ ἄλλου»· διὸ ὁ ἐγῶσιμος, ἡ κακία, ἡ ἐχθρα καὶ ἡ διχόνοια ὀδηγοῦν εἰς τὴν καταστροφήν· διὸ μόνον ἡ ἐργασία καὶ ἡ ἐνιμότης ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς προόδου· διὸ ὅλα αὐτὰ εἶνε ἀπαραίτητα καὶ διὰ τὸ καλὸν τῆς πατρίδος, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀτομικὸν καλόν». Τοιοῦτοτρόπως ὁ πρωτοφανὴς αὐτὸς θεσμὸς τῶν παιδοπόλεων παρεσκεύασεν ἀναμορφωτὴς τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, προσκόπους ἐνὸς νέου πνεύματος, μέλλοντος νὰ ἐκπολιτίσῃ καὶ ἀναπτύξῃ τὸ χωριὸ διὰ δημιουργίας μιᾶς ὑψηλοτέρας στάθμης ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς. Ἐκ παραλλήλου βασιλικῇ πρωτοβουλίᾳ ἰδρῦθησαν εἰδικαὶ ἐπαγγελματικαὶ σχολαὶ ἐθνικῆς τονώσεως, ἐπροστατεύθησαν ἀνάπηροι, ἐβοηθήθησαν αἱ οἰκογενεῖαι τῶν πολεμιστῶν, διοργανώθησαν οὐσιότητες, ἐπανεπατριόθη τὸ μέγιστον τῶν ἐκπατρισθέντων, ἀνοικοδομοῦνται ναοὶ καὶ σχολεῖα, πάντα δὲ ταῦτα ὑπὸ τὴν πνοὴν καὶ τὴν ἄμεσον τῆς Βασιλείας μέριμναν, δικαίως διὰ τοῦτο ἀναγορευθείσης «Μάννας τοῦ λαοῦ», πρώτης πνιταχοῦ προφθανούσης εἰς πᾶσαν τὴν πασχόντων δοκιμασίαν.

Φονικός οίκτος.

Εδρυτάτη εν τῷ διεθνῇ τύπῳ περὶ τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τῆς λεγομένης «εὐθανασίας» συζητήσις διεξάγεται ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐνὸπ.ον ἀμερικανικῆς δικαιοσύνης ὑποδικίας ἐνὸς λατροῦ, ἐπιταχύναντος τὸν θάνατον μιᾶς ἀνιάτως νοσοῦσας καρδιοπαθοῦς ἐξηκοντοῦντος, ὅπως τεθῇ τέρας εἰς τὸ ἐκ τῶν ἀφορητῶν της πόνων μαρτύριον. Οἰκοθεν νοεῖται, ὅτι ἡ συζήτης μαρτυρεῖ παρατάξεις διαφωνούντων, ἐφ' ὅσον τὸ ζήτημα δὲν ἐνδιαφέρει τὸν λατρικὸν κόσμον μόλις, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς θρησκευτικὸν καὶ ἠθικόν. Τὸ ἀμερικανικὸν κοινὸν καὶ ὁ τύπος κατὰ μέγιστον μέρος διάκεινται συμπαθῶς πρὸς τὸν ὑπόδικον λατρὸν, καὶ μεταξὺ δὲ τῶν λατρῶν ὑπάρχουν ὁπαδοὶ τῆς εὐθανασίας, εισηγούμενοι μετὰ τοῦ ἀμερικανικοῦ «Συνδέσμου Εὐθανασίας» τὴν μεταρρυθμίσει τοῦ κείμενου νόμου, ὥστε νὰ ἐπιτρέπεται νομίμως ἡ ἐπίσπευσις τοῦ θανάτου ἀσθενούς, δι' ὃν ἡ ἐπιστήμη ἀπεφάνθη ὅτι εἶνε ἀνιάτος καὶ ὅστις ἐκλιπαρεῖ νὰ τετρατισθῇ τὰ μαρτύριά του. Ἡ διαφωνοῦσα εἰς τοῦτο λατρικὴ παράταξις, χαρακτηρίζουσα τὸ ζήτημα ὡς θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἢ ἐπιστημονικῶν, τάσσεται ὑπὲρ τῆς ἐκ λόγων οἰκτου ἀπαγορεύσεως τῆς θανατώσεως τοῦ ἀνιάτως νοσοῦντος. Τὸ ζήτημα ὅμως εἶνε καὶ ἐπιστημονικόν. Πρῶτον, διότι ἡ ἀποστολὴ τοῦ λατροῦ εἶνε ἡ ἐκ παντὸς τρόπου σωτηρία τῆς ζωῆς τοῦ νοσοῦντος. Δεύτερον, διότι εἶνε αὐθαίρετον τὸ «βέβαιον» τοῦ ἀνιάτου, ἐφ' ὅσον οὐδέποτε δέον ν' ἀποκλείωνται ἀσιτάφητοι διὰ τὴν θετικὴν ἐπιστήμην λάσεως παράγοντες, πλὴν δὲ τοῦτο ἡ πρόδοσις τῆς λατρικῆς ἐπιστήμης τεκμηριῶσι ὅτι τὸ ὄριον τοῦ λαοῖμον τῶν νόσων ἀνυξάνεται ὁσμῆραι, συναυξάνονται δὲ καὶ τὰ μέσα ἀνακουφίσεως τῶν πασχόντων. Τρίτον, νόμος τυχὸν καθιερωτὴν τὴν εὐθανασίαν συγκαθιερὸν καὶ ἀσυνδοσίαν τῶν λατρῶν, συρομένων ἐκάστοτε εἰς τὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα δυνατόν νὰ κατελόγιζον εἰς αὐτοὺς καὶ δολὰς προθέσεις. Ἐξ ἐπ' αὐτοῦ δὲ θρησκευτικῆς περιττὸν νὰ τονισθῇ, ὅτι πᾶσα βία ἀφαίρεσις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἀποτελεῖ θανάσιμον ἁμαρτήριον, ὃ δὲ καὶ ἐξ οἴκτου πρὸς τὸν ἀνιάτως πάσχοντα προκαλῶν τὴν τοιαύτην βίαν «εὐθανασίαν» λατρός λογίζεται δήμιος.

Τὸ ζήτημα τοῦ πόνου, τοῦ φονικοῦ καὶ τοῦ ἠθικοῦ, ὑπαγόμενον εἰς τὸ εὐρύτερον πρόβλημα τοῦ κακοῦ, δὲν λύει ὁ εἰς φρονεῖ μεταβαλλόμενος ἀνθρώπινος οἶκος. Τὸ πρόβλημα τοῦτο εἶνε εὐρύτατον καὶ βαθύτατον, παρ' ὅλον δὲ τὸν μόχθον, μεθ' οὗ ἐκπαλαὶ ἐνέκνυαν ἐπ' αὐτοῦ ἡ φιλοσοφία καὶ ἡ ἐξωχριστιανικὴ θρησκεία, ἡ ἱκανοποιητικὴ αὐτοῦ λύσις δὲν ἐπιτεύχθη. Μόνος ὁ Χριστιανισμὸς συνέλαβε τὴν οὐσίαν τοῦ κατ' ὅλον τὸ βάθος της καὶ παρέσχε τὴν κλεῖδα τῆς λύσεώς του.

ΧΡΟΝΙΚΑ**ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ**

Τῇ παρελθούσῃ Πέμπτῃ (9) ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μεταβὰς εἰς τὸ ἀεροδρόμιον Ἑλληνικοῦ προέπεμψεν ἐπανακάμπτοντα εἰς Αἴγυπτον τὴν Α. Θ. Μ. τὸν Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρον, ὃν κατὰ τὴν εἰς Ἀθήνας ἀφίξιν αὐτοῦ εἶχον ὑποδεχθῇ ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου οἱ Σεβ. συνοδικοὶ σύμβουλοι Σεβ. Μητροπολίται Ἡλείας

κ. Γερμανὸς καὶ Λευκάδος· Ἰθάκης κ. Δωρόθεος. Πρὸς προσημνήν τῆς Α. Θ. Μ. καὶ ἀποχαριετισμὸν προσήλθον εἰς τὸ ἀεροδρόμιον ὁ Μέγας Αὐλάρχης τῶν Ἀνακτόρων κ. Λεβίδης ἐκ προσώπου τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Θεοτόκης, οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Πιπινέλλης καὶ τῆς Δικαιοσύνης κ. Παπαηλιοῦ, ὁ ἐπίτιμος Γραμματεὺς τοῦ Ἑλληνοαἰγυπτιακοῦ Συνδέσμου κ. Ι. Πετρίδης καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Τμήμα στρατοῦ καὶ ἡ μουσικὴ τῆς φρουρᾶς ἀπέδωκαν τὰς τιμὰς εἰς τὸν ἀναχωροῦντα Πατριάρχην.

— Κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἱ. Συνόδου ἀπεσπάρθη παρὰ ταῖς Βασιλικαῖς Τεχνικαῖς Σχολαῖς Λέρου ὁ Ἱεροκήρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Τρίκκης καὶ Σταγῶν Ἀρχ. Χαρ. Δέδες εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ εἰς τὴν θέσιν του παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ ἐπιστρέφοντος Ἀρχιμ. Τιμοθέου Ματθαϊάκη.

— Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δώρισε Διευθυντὴν τοῦ Γραφείου Τύπου αὐτῆς τὸν καθηγητὴν κ. Σοφοκλῆ Δ. Λῶλην.

Ἀποστολικὴ Διακονία.— Ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἡλείας κ. Γερμανοῦ προσελήφθη καὶ τρίτος ὑπότροφος διὰ τὸ Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον.

— Ὑπὸ τοῦ Κεντρ. Συμβουλίου ἐνεκρίθη ἡ εἰς Ἑλβετίαν ἀποστολὴ τοῦ Πανοσολ. Ἀρχιμανδρίτου Βαρνάβα Τζωρτζάτου καὶ τοῦ αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβυτέρου Ἑμμανουὴλ Γ. Μυτιληναίου, ἵνα μετασχωσὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἰνστιτούτου διοργανουμένης τῇ 16—24 Μαρτίου ἐ. ἔ. συσκέψεως, εἰς ἣν ἐκλήθη ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, πρὸς μελέτην τῶν προβλημάτων τῆς Οἰκογενείας. Τοῦ αἰδεσ. Ἑμμ. Γ. Μυτιληναίου κωλυθέντος τὴν τελευταίαν στιγμὴν ν' ἀπουσιάσῃ ἐντεῦθεν, ἕνεκα φόρτου ἐργασίας, ἀνεχώρησε χθὲς δι' Ἑλβετίαν μόνος ὁ πανοσ. Βαρνάβας Τζωρτζάτος.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Τῇ 1ῃ μεσοῦντος ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Α. Ε. τοῦ Ἰταλοῦ ἐν Ἀθήναις Πρεσβευτοῦ κ. Α. Ἀλεσσανδρίνη.

— Αὐθμερὸν ἐδέχθη τὸν Διοικητὴν τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς κ. Πεσματζίδη.

— Τῇ προπαρελθούσῃ Παρασκευῇ (3) ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος παρεκάθησεν εἰς τὸ ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ τῆς Μεγάλης Βρετανίας ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως παρατεθὲν πρὸς τὸν παρεπιδημοῦντα Μακαριώτατον Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφὸρον δεῖπνον.

— Τῇ ἐπαύριον ἡ Α. Μ. ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τὸν Πρύτανην τοῦ Ὁλλανδικοῦ Πανεπιστημίου κ. Deval.

— Αὐθμερὸν ἡ Α. Μ. προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

— Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ὡς καὶ τῇ 11 μεσοῦντος, ἡ Α. Μ. προήδρευσε ἐπίσης τῆς διὰ τὰς ἑορτάς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ τῆς ἐκ συνοδικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐιδικῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς.

— Τῇ 9ῃ μ. μ. ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τὸν Πρύτανην τοῦ Πολυτεχνείου καὶ Ὑπουργὸν Ἀνοικοδομήσεως κ. Κορωνάϊον.

— Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ (11) ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἔσχε συνεργασίαν μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Θεοτόκη.

— Αὐθμερὸν περὶ ὥραν 12 μεσημβρινὴν ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, παρισταμένων μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου, πολλῶν ἐπισήμων καὶ πλήθους λαοῦ εἰς σεμνὴν καὶ συγκινητικὴν τελετὴν διεξαχθεῖσαν ἐν τοῖς προπυλαίοις τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ, παρέλαβε τὰ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου ἀποσταλέντα διὰ τοῦς συμμοριοπλήκτους δέματα. Ἀπαντῶν δ' εἰς προσφώνησιν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Κυπρίων, εἶπε τὰ ἀκόλουθα:

«Μὲ ἀπερίγραπτον συγκίνησιν χειρίζω ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ χώρῳ τὴν ὥραιαν χειρονομίαν τῆς ὑποδοῦλου μεγαλονήσου Κύπρου πρὸς τοὺς δοκιμασθέντας ἀδελφοὺς τῆς ἀλευθέρου Μητροπόλεως Πατρίδος. Ἡ διὰ πάντας τοὺς Ἑλλήνας καταστάσα ἱερὰ παράδοσις, ὅπως οἱ ἐν δουλείᾳ εὐχριστῶμενοι, λημονοῦντες τὰς

ιδικάς των ταλαιπωρίας, περικόπτωσι και αυτό το τεμάχιον του ξεροῦ των ἄγρου, ἵνα προσέλθωσιν ἄρωγοί εἰς τὸν σχηματισθέντα πυρήνα μικρὸν κατ' ἄρχάς, ἀλλὰ προωρισμένον νὰ περιλάβῃ εἰς τοὺς κόλπους του θάτιον ἢ βράδιον τοὺς ἀπανταχοῦ Ἕλληνας, συνεχίζεται ἀπαρεγκλίτως καὶ μετὰ τὸν αὐτὸν ἐνθουσιασμόν καὶ μετὰ τὴν αὐτὴν ἀφοσίωσιν. Καὶ ἀποτελεῖ τοῦτο τὴν καλὴν ἀπόδειξιν, διὰ τὸ ἔνός διαιρηθεὶ ἀλώβητον τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην τῶν ἐθνικῶν του παραδόσεων καὶ τὴν ἀσφαλεστέραν ἐγγύησιν διὰ τὸ δίκαιόν του ἐν τέλει θὰ θριαμβεύσῃ καὶ οἱ πόθοι του θὰ ἐκπληρωθῶσιν.

Ἀδελφοὶ Κύπριοι, δεχόμεθα εὐγνωμόνως τὴν γενναίαν συνεισφορὰν σας ὑπὲρ τῶν συμμοριοπλήκτων, ὡς ἀρραβὼνα τῆς ἀναποφεύκτου καὶ προσεχούς ἐνώσεως τῆς ἀκαταβλήτως ἀγωνιζομένης θυγατρὸς μετὰ τῆς ἀσχαλλούσης διὰ τὴν βραδύτητα Μητροδ. Πιστεύομεν εἰς τὸ δίκαιον τοῦ κοινοῦ μας ἀγῶνος καὶ πιστεύομεν ἀκόμη, διὰ τὴν κατ' ἐξοχὴν φιλελευθέρῃ χώρα τοῦ κόσμου καὶ προσηλίου τοῦ δόλου Ἑλληνισμοῦ, ἡ ἐπιδείξασα τόσην κατανόησιν διὰ τὰ συμφέροντα καὶ τὰ συναισθήματα τῶν λαῶν, ὥστε νὰ ἀποδώσῃ τὴν ἐλευθερίαν εἰς πλῆθος ἐγχωρίων λαῶν, δὲν θὰ ἀναβάλῃ ἐπὶ πολὺ πλέον τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ τόσον θριαμβευτικῶς ἐκδηλωθέντος πόθου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Ἡ μεγάλη στιγμή ἐγγίζει. Διαβιβάσατε, παρακαλῶ, εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν μαζί μετὰ τὰς εὐγνώμονας εὐχαριστίας μας καὶ τὸν θεμόν μας χαρισισμόν καὶ διαβεβαιώσατέ τον, διὰ ἱσάμεθα ἀνεπιφυλάκτως καὶ δλοφύγως παρὰ τὸ πλεονόν του συμμοριζόμενοι τὴν ἀγωνίαν του σήμερον κατὰ τὴν προόδον τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος, ὅπως θὰ συμμορισθῶμεν καὶ αὖθις τὴν ἀφανιστὴν χαρὰν του καὶ τὸν θρίαμβόν του διὰν ἀνατείλῃ ἡ χαρμὸς ἡμέρα τῆς Ἑλευθερίας.

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξαιτεῖται παρὰ τοῦ Ὑψίστου τὴν εὐμενὴ παραχώρησιν ὅπως καταστῇ ὁ ἴδιος προσωπικὸς φορεὺς τοῦ χαρισμοῦ ἀγγέματος εἰς τὴν ὡραίαν μεγαλάνησιν καὶ ἐλπίζει διὰ τὸ Πανάγαθος θὰ εὐδοκήσῃ νὰ τοῦ χαρίσῃ τὴν χαρὰν ταύτην. «Θαροῦτε καὶ ἔξρωσθε. Ὁ ἐπιμένων εἰς τέλος σωθήσεται».

— Ἰκανὸς ἀριθμὸς πνευματικῶν ἐξομολόγων μετέβη καὶ ἐξομολόγησε τοὺς ἐν τῷ θεραπευτηρίῳ «Σωτηρίας» νοσηλὺν μένους ἀσθενεῖς. Ὡσαύτως καθιερώθησαν ἀνὰ δεκαπενθήμερον ἰδιαίτεροι λειτουργίαι χάριν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς «Σωτηρίας» κρατουμένων.

— Σεπτὴ ἐντολή τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, κληρικὸς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς διένειμεν ἱματισμόν καὶ χρηματικὰ βοηθήματα εἰς ἀσθενεῖς καὶ κρατουμένους κληρικούς.

— Τῇ 3ῃ ἱσταμένου ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Εὐρίπου κ. Ἀλέξιος ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριωτάτου παρέστη εἰς τὸν ἐναρκτήριον λόγον τοῦ νέου καθηγητοῦ τῆς Βυζαντινῆς Φιλολογίας ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν κ. Νικολάου Τωμαδάκη, ὅστις ὡμίλησεν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου μετὰ θέμα «οἱ Ἕλληνες καὶ αἱ φιλολογικαὶ βυζαντινικαὶ σπουδαί».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΠΟΛΕΩΣ

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς. Καθ' ἃ ἀναγράφει τὸ περιοδικὸν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς «Ὁ Ὁρθόδοξος Παρατηρητής», ἡ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρα ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Ἰδρυθεῖσα ἐν Μπάϋρον Χάτ Σπρίγκς τῆς Καλιφornίας Ἱεραποστολὴ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς «Ὁ Ἅγιος Παῦλος», ὑπαγομένη πνευματικῶς ὑπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὡς Σταυροπήγειος, ἀρχίζει νὰ προσελκύῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἐν Ἀμερικῇ ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς ὁμογενείας ὡς Κέντρον ἐθνικοθησκευτικόν, τιμῶν τὸ ἑλληνικὸν ἐν τῇ ξένῃ θνῶμα ὡς ἀποσκοποῦν νὰ προσφέρῃ ἀνεσιν ψυχικὴν, τροφὴν πνευματικὴν καὶ ἀνακούφισιν εἰς πάντα ὀρθόδοξον Ἕλληνα. Ἡγούμενος τοῦ Ἱδρύματος τυγχάνει ὁ Πανσο. Ἀρχιμ. κ. Β. Παπαγιαννακόπουλος ἔχων δύο βοηθοὺς, τοὺς πανσο. Ἀρχιμ. Σύλλαν Κοσκινῶν καὶ Τιμόθεον Παντελάκων, καὶ ἰδίαν Ἐφορίαν. Πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ χρέους τῆς Ἱεραποστολῆς ἐξεδόθησαν ὁμολογίαι 150.000 δολαρίων, ἐγένετο δ' ἑκκλησιὰς πρὸς τὴν ἐν Ἀμερικῇ ἑλληνορθόδοξον ὁμογένειαν ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν ὁλοκληρώσιν τοῦ ἱεροῦ ἔργου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Τὸ Γραφεῖον Τύπου τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ἐδημοσίευσεν τὸ ἀκόλουθον ἀνακοινωθὲν («Πάνταινος» 21 Φεβρ. 1950):

«Τὰ ἐκ Παρισίων καὶ Σόφιας τελευταίως μεταδθέντα καὶ μόλις ἐσχάτως περιελθόντα εἰς γνῶσιν τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου ἡμῶν, ἐν ΚΠόλει δὲ σχολιαζόμενα, περὶ ὑποδείξεως δῆθεν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ρωσίας Ἀλεξίου πρὸς τὴν Α. Θ. Μ. τὸν Πατριάρχην ἡμῶν, ἵνα Αὐτὸς ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν συγκλήσεως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὧν τῶν Προέδρων τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, πρωτοβουλίαν, ἣν κατὰ τὰς αὐτὰς ἀνακριβεῖς πληροφορίες ἀπεδέχθη ἤδη ὁ Ἀλεξανδρεὺς, στεροῦνται πάσης ὑποστάσεως καὶ τυγχάνουσιν ἀποκυήματα κακοβούλου φαντασίας καὶ προθέσεως ἐχθρῶν τῆς Ὁρθοδόξης Ἐκκλησίας, γνωστοῦ ὄντος ἐκ τε πολλῶν ἄλλων καὶ ἐκ τῆς τελευταίας γραφείσης ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14 Νοεμβρίου 1946 καὶ δημοσιευθείσης ἀπαντήσεως τοῦ ἡμετέρου Πατριάρχου, διὰ ζωηρὰ ἐπιθυμία τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου ἡμῶν εἶναι ὅπως ὁ Οἰκουμενικὸς καὶ μόνος μετὰ τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τῆς πρωτοβουλίας εἰς πᾶσαν κοινὴν τῆς ὁλῆς Ἐκκλησίας ἐνέργειαν, ἣν κέκτηται, συγκαλέσῃ τὸ ταχύτερον πάσας τὰς κατὰ τόπους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 16ῃ Φεβρουαρίου 1950.»

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἰδ. Γεράσ. Καπῶν, Καρυὰ Κεφαλληνίας καὶ Νικὼλ. Βλαζάκη, Ἀγ. Μαρίνα Χανίων, ζητηθέντα ἀπεσταλῆσαν — Αἰδ. Ἰωάν. Β. Λαγουμιτζάκη, Παγκράτι, Ἐνταύθα, Εὐστρ. Βοννάτσον, Πλωμαρίου Λέσβου, Δημ. Μαλέαν, Τσίχωνα Καστοριάς, Εὐάγγ. Γεωργοπούλου, Βασιλεωνοῖζον Χίου, Γεώργ. Καπενῶν, Ἀλιβερίου Εὐβοίας, Σμ. Κωνσταντινίδην, Παπάδου Λέσβου καὶ Παν. Ἀρχ. Καλ. Μαχαιριώτην, Α. Σ. Σ]Β. 10. Σ. Τ. Γ. 914 διευθύνσεις εἰς ἐτακτοποιήθησαν. — Αἰδ. Νικ. Βούλγαρη, Λευκίμην Κερκύρας, ἐνεργώφητε ἀποστέλλομεν φύλλα ἀπὸ 1.1.50. Πανοσιολογ. Ἀρχιμ. Κάλιστον, Ἱεροσόλυμα, δαστυχῶς δὲν ὑπάρχουν φύλλα τῆς «Ἐκκλησίας» τοῦ 1940.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Παροναξίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πληρῶσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Μαρπίσῃ Πάρου ἐνοριακοῦ ἱεροῦ ναοῦ «τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος», καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὸν ἱερὸν ζῆλον καὶ τὴν κλίσιν πρὸς τὸ θεῖον καὶ μέγα τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, ἅμα δὲ καὶ τὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα καὶ βουλομένους νὰ καταλάβωσι ταύτην, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκήρυξεως ἡμῶν, υποβάλλωσιν ἡμῖν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 47 καὶ 48 τοῦ «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων» ὑπ' ἀριθ. 2200)1940 Α. Νόμου καὶ τῶν σχετικῶν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 540)1945 Α. Ν. ὀριζόμενα ἀποδεικτικὰ ἔγγραφα καὶ ἀνακηρύξωμεν αὐτοὺς ὡς ὑποψηφίους διὰ τὴν θέσιν ταύτην. Ἐν Νάξῳ τῇ 31ῃ Ἰανουαρίου 1950 1950.

† Ὁ Παροναξίας Ἀμβρόσιος

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ

† Ὁ Σάμου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

† Ὁ Γόρτυνος ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀκαδημαϊκός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΣΣΗΣ

Γόποις «Φοίνικας» Λεωνόπου 4